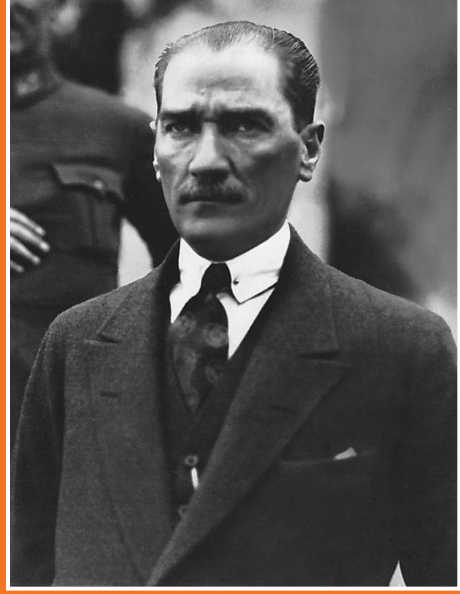

TÜRK DİL KURUMU BAŞKANLIĞI

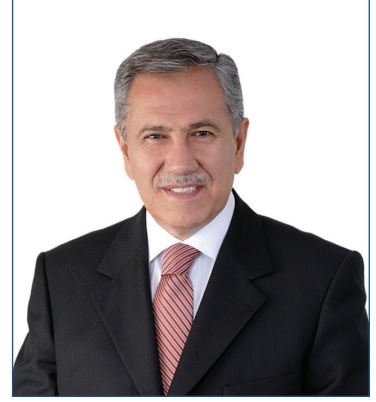
STRATEJİK PLAN
2013 - 2017

*Türk Dil Kurumunun her gün
yeni hakikat ufukları açan,
ciddi ve devamlı mesaisini
takdirle yâd etmek isterim.*

K. Atatürk

Bakan Sunuşu

Başlangıçta duyguların, düşüncelerin, bilgilerin sözlü anlatma ve aktarma aracı olan dil, yazının bulunuşuyla birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Yazı dili, insanoğluna bilgi ve tecrübelerini zaman ve mekânı aşarak kendilerinden sonra gelen kuşaklara aktarma imkânını da sağlamıştır. Böylece kültürün, bilimin, teknolojinin gelişiminde dil çok büyük bir işlev kazanmıştır.

Soyut kavramların kelimeler aracılığıyla zihinde canlandırılması, dil ile düşünce arasında kopmaz bir bağ olduğunu ortaya koymuştur. Bu özelliği ile dilin yalnızca bilgilerin, tecrübelerin, duyguların ve düşüncelerin aktarma aracı olmadığı aynı zamanda düşünmenin de aracı olduğu bilinmektedir.

Dilin insanlar arasında anlaşmayı ve haberleşmeyi sağlama özelliği, insanoğlunun cemiyetleşmesini de sağlamıştır. Aralarında haberleşerek anlaşması, insana topluluklar hâlinde yaşama, iş bölümü yapma, iktisadi faaliyetlerde bulunma özelliğini de kazandırmıştır. Aynı dili konuşan insanlar ortak geçmişleriyle ve yine dilleri aracılığıyla edindikleri kültür değerleriyle millet hâline gelmişlerdir. Dolayısıyla, insan topluluklarının millet hâline gelmesinin esasında da dil bulunmaktadır.

Günümüzde millet kavramı kültür değerleriyle açıklanmaktadır. Kültürü oluşturan, yaşatan ve kuşaktan kuşağa aktaran esas öge dil olduğuna göre millî kimliğin göstergesi de dildir.

Dilimiz Türkçenin geliştirilmesi, öz güzelliğinin ve zenginliğinin ortaya çıkartılması, Türkçenin yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüксеklığe eriştirilmesi amacıyla kurulan Türk Dil Kurumu 80 yılı aşkın uzun tarihi içerisinde, belirlenen bu ilke ve hedefler istikametinde çok değerli çalışmalar gerçekleştirmiştir.

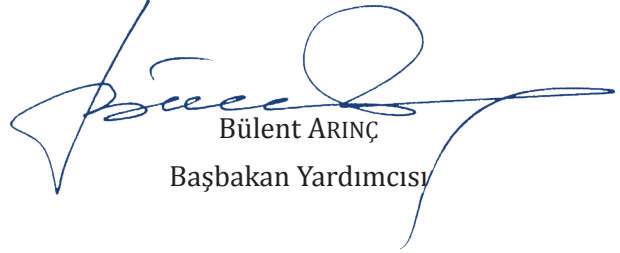
Bu bağlamda, tarama ve derleme yoluyla Türkçenin zengin söz varlığının ortaya konması, Türk dili ve edebiyatının, dil biliminin, dil bilgisinin çeşitli alan ve sorunlarıyla ilgili inceleme ve araştırma faaliyetleri, bilim toplantıları, faaliyetler ve binlerle ifade edebileceğimiz kaynak ve başvuru eserlerinin yayımlanarak hizmete sunulması hiç şüphesiz bilim dünyasına olduğu

kadar Türkçenin edebiyat, sanat, düşünce, eğitim ve bilim dili olarak gelişmesine de çok değerli katkılar sunmuştur.

Günümüzün gelişen teknolojiyle birlikte dilimizin kelime varlığına girme eğilimindeki yabancı kökenli kelime ve terimlere Türkçe karşılıklar bulan, Türkçenin yazılış ve söyleniş kurallarını belirleyen, yazım kılavuzu ve her alanda sözlükler hazırlayan Türk Dil Kurumu, bu çalışmalarını bilgisayar ortamında herkesin katkısına ve eleştirisine açık bir biçimde gerçekleştirmektedir. Bu yolla hazırlanan Türkçenin başvuru kaynaklarının haberleşme teknolojileri aracılığıyla hizmete sunulması, Türkçenin yeni haberleşme ortamlarında da yaygınlaşmasını sağlamaktadır.

Türk Dil Kurumu, 664 sayılı KHK ile yeniden tanımlanan ve belirlenen görevlerini gerçekleştirmek üzere 2013-2017 yıllarını kapsayacak olan stratejik planını sunarken aynı zamanda gelecek beş yılın dil tasarısını da kamuoyuna sunmuş oluyor.

Umuyorum ve diliyorum ki, önümüzdeki beş yıl boyunca bu stratejik planda öngörülen ve planlanan çalışmalar dilimizin kendi tabii akışı içerisinde gelişmesini, zenginleşmesini, doğru ve güzel Türkçenin yaygınlaşmasını sağlayacak, insanımızın önünde yeni ufuklar açacaktır.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

Üst Yönetici Sunuşu

Türk Dil Kurumu, katılımcı bir anlayışla ve uzun soluklu bir çalışma sonucunda hazırlamış olduğu 2013 – 2017 yıllarını kapsayan stratejik planını tamamlamış bulunuyor.

Daha kuruluşu sırasında belirlediği ‘Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini ortaya çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yarasır yüksekliğe erdirmek’ amacını gerçekleştirmek üzere çalışmalar yürüten Türk Dil Kurumu, bir bilim kurumu olmanın sorumluluğuyla başlangıcından bu yana Türkçe ile ilgili bilim araştırmaları yapmakta, bu araştırmaların sonuçlarını kamuoyunun hizmetine sunmak üzere yayımlamakta ve büyük ölçekli bilim faaliyetleri düzenlemektedir.

Kurultay, çalışma toplantısı, sempozyum, panel gibi bilim toplantılarının yanında halka, öncelikle de gençlere yönelik sohbetler, konferanslar düzenlemekte; üniversitelerde kurulan Türkçe topluluklarının çalışmalarını özendirerek desteklemekte; böylece halkın bütün kesimlerinde dil bilincinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için çaba harcamaktadır.

Haberleşme uygulamalarında yaşanan gelişmelerle ortaya çıkan yeni haberleşme ortamlarında da Türkçenin sözlüklerini, yazım kılavuzunu ve çeşitli yazılımları herkesin ücretsiz olarak yararlanmasına sunan Kurumumuz, dil bilimi araştırmaları ve çalışmalarını da bilgisayar destekli olarak yürütmektedir. Ayrıca bilim ve teknolojide ortaya çıkan yeni kavramları karşılamak üzere kelime ve adlandırma çalışmalarını alanla ilgili bilim adamlarının katkılarıyla sürdürmekte; halk içinde doğru, güzel ve örnek Türkçenin yaygınlaştırılması için basın yayın kuruluşlarıyla, kitle haberleşme araçlarıyla iş birliği içerisinde hareket etmektedir.

Türk Dil Kurumu, bütün bu çalışmaları ve etkinlikleri 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereği daha gerçekçi ve yararlı bir biçimde yerine getirmek üzere bir süredir üzerinde çalıştığı stratejik planı uygulamaya geçirmektedir.

Stratejik planını ilgili mevzuatın öngördüğü biçimde hazırlamaya çalışan Kurumumuz, özellikle dış paydaşların görüşlerine büyük önem vermiş; gönderilen sekiz yüzü aşkın sormaca ile tarafların görüşleri alınmıştır. Ayrıca Kurumun dış paydaşlarını oluşturan medya temsilcileri, bilim adamları ve yazarların katılımıyla bir çalışma toplantısı düzenlenmiş;

Kurum alışmaları çeşitli yönleriyle irdelenmiş, eleştiriler, beklentiler ve öneriler ayrı ayrı alınarak değerlendirilmiş; öneri ve beklentilere cevap verecek tatbik edilebilir bir stratejik plan hazırlamak üzere özverili ve uzun soluklu bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Ortaya konulan bu belge, yalnızca bir mecburiyeti yerine getirmek üzere yapılmış bir çalışma değildir. Türk Dil Kurumu stratejik planı, belgeye dönüşmüş, sınırları çizilmiş, buna göre bütçesi belirlenmiş bir dil siyasetidir aynı zamanda. Belirlenen hedefler, stratejiler ve etkinliklerle Türk dili çalışmalarında planlı bir dönemin de başlangıdır.

Bu stratejik planın hazırlanmasında başta stratejik planlama çalışma ekibi olmak üzere stratejik plan st kuruluna, stratejik plan çalışma gruplarına, emeği geçen bütün kurum çalışanlarına ve danışma hizmeti veren Verimlilik Genel Müdürlüğü uzmanlarına teşekkür ederim.

rnek bir çalışma ve tasarım olduğunu düşündüğümüz Türk Dil Kurumu stratejik planının hayata geçirilmesiyle Kurumun bugüne kadar yürüttüğü dil çalışmalarının daha yararlı bir yapıya kavuşacağını, Türkçeye emek ve gönül vermiş bütün paydaşların beklentilerine denk katkılar sunacağını umuyoruz.

Stratejik planımızın başarıya ulaşması hem Türk Dil Kurumunun amaçlarının gerçekleştirilmesini hem de ortak paydamız Türkçenin gelişmesini, zenginleşmesini, yaygınlaşmasını, öz güzelliğinin ve gücünün ortaya çıkartılmasını sağlayacaktır.

Mustafa S. Kaçalın

Prof. Dr. Mustafa S. KAÇALIN

Türk Dil Kurumu Başkanı

İçindekiler

GİRİŞ • 11

BİRİNCİ BÖLÜM: TÜRK DİL KURUMUNDA STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ • 13

A. HAZIRLIK VE ALTYAPI ÇALIŞMALARI • 13

B. SÜRECİN TEMEL AŞAMALARI • 14

İKİNCİ BÖLÜM: DURUM ÇÖZÜMLEMESİ • 17

A. İÇ YAPI ÇÖZÜMLEMESİ • 17

A.1. Tarihî Gelişim • 17

A.2. Mevzuat Çözümlemesi ve Yasal Yükümlülükler • 19

A.3. Yönetim ve Örgüt Yapısı • 21

A.4. Kaynaklar • 25

B. PAYDAŞ ÇÖZÜMLEMESİ • 34

B.1. İç Paydaş Çözümlemesi • 34

B.2. Dış Paydaş Çözümlemesi • 35

C. ÇEVRE ÇÖZÜMLEMESİ • 41

Ç. GÜÇLÜ, ZAYIF YÖNLER VE FIRSATLAR, TEHDİTLER (GZFT-SWOT) ÇÖZÜMLEMESİ • 41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: KURUMSAL KİMLİĞİN TANIMLANMASI • 45

Misyon Bildirimi • 45

Vizyon Bildirimi • 45

Temel Değerler • 45

Stratejik Amaçlar • 46

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: HEDEFLER, STRATEJİLER VE PERFORMANS GÖSTERGELERİ • 47

BEŞİNCİ BÖLÜM: STRATEJİK PLANIN ÜST POLİTİKA BELGELERİYLE İLİŞKİSİ • 65

ALTINCI BÖLÜM: MALİYETLENDİRME • 71

YEDİNCİ BÖLÜM İZLEME VE DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ • 73

SONUÇ • 75

EKLER • 77

GİRİŞ

Ülkemizde kamu yönetiminin etkinlik düzeyinin yükseltilmesi amacıyla 2003 yılı sonunda yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca ülkedeki tüm kamu kurum ve kuruluşları, çalışmalarını stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme sistemi içinde planlamak ve gerçekleştirmekle yükümlü kılınmışlardır. Bu çerçevede, stratejik planlama; kuruluşların politika oluşturma kapasitelerinin artırılması, kamu mali yönetiminin iyileştirilmesi, kuruluş performansının izlenmesi ve hesap verme sorumluluğunun değerlendirilmesinde temel araçlardan biri olarak kabul edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereği, kamu idarelerine verilen geçiş takvimi doğrultusunda, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bünyesinde yer alan kurumları (Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu) kapsayan 2008-2012 yıllarına ait Stratejik Plan hazırlanarak ilgili mercilere teslim edilmiştir. Ancak, 10.07.2009 tarihinde yürürlüğe giren 5917 sayılı Kanun'un 47'nci maddesinin 15'inci fıkrasının (a) bendi ile 5018 sayılı Kanun'un; a) Eki (II) sayılı Cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümüne 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu sırasından sonra gelmek üzere 3) Atatürk Araştırma Merkezi, 4) Atatürk Kültür Merkezi, 5) Türk Dil Kurumu, 6) Türk Tarih Kurumu ibaresi eklenmiştir. Bu nedenle, 01.01.2010 tarihi itibarıyla adı sayılan kurumlar bütçeleri bakımından ayrı birer idareye dönüştürüldüklerinden, 2008-2012 yıllarını kapsayan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Bağlı Kuruluşları Stratejik Planı'nın yeni duruma göre gözden geçirilerek 2012-2016 yıllarını kapsayan stratejik planlama çalışmaları başlatılmıştır.

Hazırlık aşaması da dâhil olmak üzere, stratejik plan süreci Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Verimlilik Genel Müdürlüğü (eski adıyla Milli Prodüktivite Merkezi) uzmanlarının danışmanlığında sürdürülmüş, Türk Dil Kurumu Başkanlığı 2012-2016 Stratejik Plan Belgesi, ilgili mevzuat doğrultusunda hazırlanmıştır. Planlama sürecinin her aşamasında Türk Dil

Kurumu Başkanlığı çalışanlarının katılımı sağlanmaya çalışılmış, bunun yanı sıra Kurumun paydaşlarının görüş ve önerilerine de büyük önem verilmiştir.

2012-2016 stratejik planlama çalışmaları sonucunda hazırlanan stratejik plan taslağı incelenmek üzere Kalkınma Bakanlığına gönderilmiş ve inceleme sonucunda düzenlenen değerlendirme raporları Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Ancak, 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci, 101'inci, 103'üncü ve 104'üncü maddeleri dışındaki diğer hükümleri, 02.11.2011 tarihli ve 28103 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile iptal edilerek teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarımızın yeniden düzenlenmesi nedeniyle, 2876 sayılı Kanun'a göre hazırlanan 2012-2016 yıllarını kapsayan stratejik plan taslağı, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 7'inci maddesinin üçüncü fıkrası doğrultusunda, Kalkınma Bakanlığınca gönderilen değerlendirme raporları da dikkate alınarak 2013-2017 yıllarını kapsayacak şekilde gözden geçirilerek yenilenmiştir.

Türk Dil Kurumu Başkanlığı 2013-2017 Stratejik Plan Belgesi, Kurumda yürütülen stratejik plan çalışmalarında ortaya konan çıktuları içermektedir. Belgenin birinci bölümünde stratejik planlama sürecinin örgütlenme ve yürütülmesine ilişkin açıklamalar getirilmiş, ikinci bölümde durum çözümlemesi (analizi) kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar özetlenmiştir. Kurum Kimliğinin Tanımlanması başlığı altında misyon, vizyon, temel değerler bildirimlerinin ve stratejik amaçlarının yer aldığı üçüncü bölümün ardından, dördüncü bölümde hedefler ile hedeflere ilişkin stratejiler ve performans göstergeleri sunulmuştur. Beşinci bölümde Türk Dil Kurumu Başkanlığı Stratejik Planı'nın üst politika belgeleriyle ilişkisi incelenmiştir. Altıncı bölüm ise amaçlar ve hedeflere ayrılması öngörülen kaynaklar ile 2013-2017 yılları arasındaki bütçe tahminlerinin yer aldığı maliyetlendirmeye ayrılmıştır. Stratejik plan belgesi, uygulamanın izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çerçevenin çizildiği yedinci bölümle tamamlanmıştır.

Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda Kurumun Genel Ağ sayfası aracılığıyla kamuoyuna da sunulacak olan bu belgeyle, ilgililerin Türk Dil Kurumu Başkanlığı Stratejik Planı'na, bu bağlamda da misyonuna, vizyonuna, çalışmalarında temel aldığı değerlere, amaçlarına, hedeflerine ve uygulayacağı stratejilerine ilişkin bilgilenmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK DİL KURUMUNDA STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ

A. HAZIRLIK VE ALTYAPI ÇALIŞMALARI

22 Şubat 2010 tarihinde yayımlanan genelgeyle başlayan stratejik planlama süreci, 1 Mart 2010 tarihinden itibaren Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Verimlilik Genel Müdürlüğü uzmanlarının danışmanlığında sürdürülmüştür. Bütün çalışmalar Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bünyesinde yer alan kurumlarında eşzamanlı ve eşgüdüm içinde yürütülmüştür.

Hazırlık ve altyapı çalışmaları kapsamında öncelikle Kurumda bir Stratejik Planlama Ekibi oluşturulmuştur. 17 Mart 2010'da Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların başkanlarıyla yapılan toplantıda, çalışma yöntemi, takvimi ve planlama süreci belirlenmiştir.

Bunun ardından, planlama sürecinden sorumlu organlar belirlenmiştir. Bu organlar ve üstlendikleri görevler aşağıdaki gibidir.

1) Stratejik Planlama Üst Kurulu(SPÜK): Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların Başkan ve Başkan Yardımcıları, Yüksek Kurum Genel Sekreteri ile kurum sekreterlerinden oluşmuştur. Stratejik planlama sürecinin karar almakla yükümlü olan bu organı, her aşamaya ilişkin çıktılara son şekillerinin verilmesinden, çalışma sürecinin etkinlik düzeyinin yükseltilmesine yönelik düzenlemelerin yapılmasından ve kurumlar arası eşgüdümün sağlanmasından sorumlu olmuştur.

2) Stratejik Planlama Ekipleri (SPE): Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumlardan belirlenen birer ekip, danışmanların yönlendiriciliğinde, stratejik planlama çalışmalarının sekreteryasını yürütme görevini üstlenmiştir. Ekipler, Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların kendi personelinden görevlendirilen ve yetkilendirilen üyelerden oluşmuştur. Gerekli durumlarda, SPÜK ile ekipler arasında koordinasyonu sağlamaları açısından, kurum sekreterlerinin ekiplerde yer alması tercih edilmiştir. Ekipler, kendilerine verilen görevleri, temsilcisi oldukları kurumun Stratejik planlama çalışmaları kapsamında yerine getirmekten sorumlu tutulmuşlardır.

3) Stratejik Planlama Çalışma Grupları (SPÇG): Stratejik planlama çalışmalarının gereksinim duyulan aşamalarında bilgi üretmek, öneri geliştirmek ya da rapor oluşturmak amacıyla, belirlenen süre ve tarihte çalışmak üzere, yürütülecek çalışmaların gerektirdiği şekilde, Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların personelinden ya da kurum dışından oluşturulan çalışma gruplarıdır. Kurum Başkanlarının, bu grupların başkanı olarak çalışmalara nezaret etmesi, çalışma çıktılarının son hâline getirilmesi aşamasında da doğrudan

grupla çalışması öngörülmüştür.

4) Danışmanlar: Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların da yürütülen stratejik planlama çalışmalarında sürecin tamamında eğitim, yönlendirme, kılavuzluk, kolaylaştırıcılık ve raporlama hizmetleri sunan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Verimlilik Genel Müdürlüğü (eski adıyla Milli Prodüktivite Merkezi) uzmanlarıdır.

Stratejik plan hazırlık çalışmaları kapsamında 23 Mart 2010'da düzenlenen Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların yönetici ve çalışanlarının bir araya geldiği açılış toplantısında, çalışanlar bilgilendirilmiş ve danışmanlar tarafından hazırlanan Stratejik Plan Kılavuzu tüm katılımcılara dağıtılmıştır. Ekiplerin eğitimleri tamamlanmış, bunun yanı sıra danışmanlar tarafından hazırlanan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Stratejik Plan Çalışmaları Yönergesi B.02.1.KDT.0.65.00.00.602.04/75 sayı ve 26.03.2010 tarihli kararla kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

B. SÜRECİN TEMEL AŞAMALARI

Stratejik plan hazırlama süreci, "Durum Çözümlemesi", "Kurumsal Kimliğin Tanımlanması (misyon, vizyon, temel değerler bildirimleri ile amaçların belirlenmesi)", "Hedeflerin Belirlenmesi", "Hedeflere İlişkin Proje ve Faaliyetlerin Belirlenmesi", "Hedeflere İlişkin Performans Göstergelerinin Belirlenmesi", "Maliyetlendirme", "Stratejik Plan Belgesinin Hazırlanması" ve "Stratejik Plan Belgesinin Güncellenmesi" aşamalarından oluşan bir proje olarak tasarlanmıştır.

a) Durum Çözümlemesi (26 Mart-16 Haziran 2010): Bu süreçte alt çözümler gerçekleştirilmiş, tamamı raporlanarak incelenmek üzere bütün personele ulaştırılmıştır. Hazırlanan raporlar şunlardır:

- i. İç Yapı Çözümlemesi Raporu
- ii. İç Paydaş Anketi Raporu
- iii. Dış Paydaş Anketi Raporu
- iv. Dış Paydaş Çalışma Toplantısı Raporu
- v. Çevre Çözümlemesi Raporu
- vi. GZFT Çözümlemesi Raporu

b) Kurum Kimliğinin Tanımlanması (21 Haziran-6 Ekim 2010): Kurumsal kimliğin tanımlanması bağlamında ilk adım, misyon, vizyon ve temel değerler bildirimlerinin oluşturulması olmuştur. Yapılan çalışmalar sonrasında TDK ve diğer dört kurum bünyesinde

belirlenen bildirimler, 13 Temmuz 2010 tarihinde gerçekleştirilen I. SPÜK toplantısında son biçimini alarak karara bağlanmıştır. Yaz aylarında yoğunlaşan yıllık izin kullanımları nedeniyle önceden planlandığı gibi çalışmalara ara verilmiştir. 13 Eylül 2010'da stratejik amaçların belirlenmesi çalışmalarına geçilmiş, bu aşamada çalışma grubunca yürütülen çalışmalar her sürümde danışmanlar tarafından teknik açıdan değerlendirilmiş ve 3. sürümde TDK'nin stratejik amaçları ortaya konmuştur. 5 Ekim 2010 tarihinde yapılan II. SPÜK toplantısında ise Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların stratejik amaçları karara bağlanmıştır.

c) Hedeflerin Belirlenmesi (11 Ekim 2010-25 Kasım 2010): Hedeflerin belirlenmesine ilişkin çalışmalar, danışmanların hazırladıkları formlar temel alınarak çalışma grubunun katkılarıyla yürütülmüş, her sürüm danışmanlarca değerlendirildikten sonra 5. sürümde TDK hedefleri son hâlini almıştır. 25 Kasım 2010'da gerçekleştirilen III. SPÜK Toplantısında Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların hedefleri görüşülerek karara bağlanmıştır.

d) IV. SPÜK Toplantısı (10 Ocak 2011): SPÜK, daha önce karara bağlanan çıktılarının tam bir bütünlük arz etmesi için kurumlardan gelen değişiklik önerilerinin görüşülmesi gündemiyle 10 Ocak 2011'da dördüncü kez toplanmıştır. Toplantıda kurumların stratejik amaçlar ve hedefler setleri için yaptıkları öneriler görüşülmüş, uygun bulunan öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılarak karara bağlanmıştır.

e) Hedeflere İlişkin Proje ve Faaliyetler İle Performans Göstergelerinin Belirlenmesi (10 Ocak – 16 Mart 2011): Hedeflere ilişkin proje ve faaliyetler ile performans göstergeleri ardışık çalışmalar olarak yürütülmüştür. Proje ve faaliyetler aşaması için hazırlanan formlar doğrultusunda, hedefler altında gerçekleştirilmesi öngörülen eylemler, çalışma grupları tarafından ayrıntılı biçimde betimlenmiştir. TDK'nin proje ve faaliyetler seti, 5. sürümde tamamlanmıştır. Performans göstergeleri ise 4. sürümde son şekline kavuşturulmuştur.

f) Hedeflere İlişkin Maliyetlerin Belirlenmesi (23 Mart-7 Nisan 2011): Son aşama olan maliyetlendirme çalışmaları kapsamında, bütün birimler hazırlanan tablolar doğrultusunda proje ve faaliyetler düzeyinde maliyet tahminleri yapmış, danışmanlar tarafından hedefler düzeyinde toplulaştırılarak 7 Nisan 2011'de SPÜK'e sunulmuştur.

g) TDK 2012-2016 Stratejik Plan Belgesi'nin Tamamlanması (24 Mart-14 Nisan): Stratejik plan sürecinde ortaya konan bütün çıktılar danışmanlar tarafından derlenmiş ve TDK 2012-2016 Stratejik Plan Belgesi hâline getirilerek Yönetim Kuruluna sunulmuştur. Yönetim Kurulunun inceleme ve değerlendirmeleri doğrultusunda belgeye son şekli verilmiştir.

h) Belge Kalkınma Bakanlığına 03.06.2011 tarihinde değerlendirilmek üzere gönderilmiştir.

i) Kalkınma Bakanlığının değerlendirmesi sonucunda oluşturduğu rapor, 29.11.2011 tarihli ve B.22.0.KSY.0.00.00.00-602.04/4323 sayılı yazıları ekinde Kurumumuza ulaşmıştır.

j) Plan Belgesinin Güncellenmesi (Ocak-Haziran 2012): 02.11.2011 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Kurumun teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarının yeniden düzenlenmesi nedeniyle, stratejik plan belgesinin revize edilmesi ihtiyacı doğmuştur. Türk Dil Kurumu Stratejik Planı yeni Kanun Hükmünde Kararname gerekleri doğrultusunda, Kalkınma Bakanlığının değerlendirme raporu da dikkate alınarak 2013-2017 dönemini kapsayacak şekilde güncellenmiştir.

k) Hedeflere İlişkin Stratejilerin Belirlenmesi (Kasım - Aralık 2012): 2013-2017 dönemini kapsayacak şekilde güncellenen stratejik plan belgesinde, Kalkınma Bakanlığı tarafından gönderilen yazı doğrultusunda, faaliyet ve projeler çıkartılarak hedeflere ilişkin stratejiler belirlenmiştir.

l) 2013-2017 dönemini kapsayacak şekilde güncellenen belge Kalkınma Bakanlığına 04.07.2012 tarihinde değerlendirilmek üzere tekrar gönderilmiştir.

m) Kalkınma Bakanlığının değerlendirmesi sonucunda oluşturduğu rapor, 17.10.2012 tarihli ve B.22.0.KSY-602.04.00/5881 sayılı yazıları ekinde Kurumumuza ulaşmıştır.

n) Hedeflere İlişkin Stratejilerin Belirlenmesi (Kasım 2012 - Ocak 2013): 2013-2017 dönemini kapsayacak şekilde güncellenen stratejik plan belgesinde, Kalkınma Bakanlığı tarafından gönderilen yazı doğrultusunda, faaliyet ve projeler çıkartılarak hedeflere ilişkin stratejiler belirlenmiş ve belgeye son şekli verilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

DURUM ÇÖZÜMLEMESİ

Stratejik planlama çalışmalarının ilk teknik aşaması olan Durum Çözümlemesi, dört başlık altında yürütülen farklı çözümlerden oluşmaktadır. Durum Çözümlemesi (kuruluş içi çözümleme), Kurumun gelişim sürecini, tabi olduğu mevzuatı ve bundan kaynaklanan sorunları, üstlendiği görevleri, sunduğu hizmetleri, mevcut kaynaklarını ortaya koymaktadır. Paydaş Çözümlemesi, iki alt başlık altında hazırlanmıştır. İç Paydaş Çözümlemesi, Kurumun iç paydaşları olan her düzeydeki çalışanın Kuruma ve faaliyetlerine ilişkin görüş ve değerlendirmelerini içermektedir. Dış Paydaş Çözümlemesi ise, TDK'nin çalışmalarından etkilenen, çalışmalarını etkileyen ya da ortak çalışmalar yürütülen üç ayrı kesimin Kuruma ilişkin değerlendirme, öneri ve beklentilerine ışık tutmaktadır. Çevre Çözümlemesiyle dünyada ve Türkiye'de TDK'nin faaliyet alanlarındaki gelişmeler değerlendirilmektedir. GZFT (SWOT) Çözümlemesi, Kurumun karşı karşıya bulunduğu tehditlerle fırsatları, mevcut koşullardaki güçlü ve zayıf yanlarını irdelemektedir. Bu çalışma kapsamında da her düzeyde personelin katkıları sağlanarak sonuçlar rapor hâline getirilmiştir.

Bu aşamada hazırlanan raporların özetleri aşağıda sunulmaktadır.

A. İÇ YAPI ÇÖZÜMLEMESİ

A.1. Tarihî Gelişim

Kuruluş Süreci:

TDK'nin tarihi, Türkçenin Cumhuriyet dönemindeki tarihi ile özdeştir. Cumhuriyet dönemindeki dil çalışmaları yeni Türk harflerinin belirlendiği Dil Heyeti ile başlamıştır. Çoğunlukla Dil Encümeni, kimi zaman Dil İstişare Heyeti veya Türk Dili Lûgati Encümeni adıyla tanınan kurulun resmî adı daima Dil Heyeti olmuştur. Uluslaşma sürecinde tarih ve dil araştırmalarının önemini bilen Gazi Mustafa Kemal, Türk diliyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmak üzere Türk Dili Tetkik Cemiyetinin (TDTC) kuruluşuna öncülük ederek Cemiyetin 12 Temmuz 1932'de kurulmasını sağlamıştır. Birinci Türk Dili Kurultayı ise 26 Eylül-4 Ekim 1932 tarihleri arasında toplanmıştır.

Atatürk Türkçeye ve dolayısıyla Türk dili ve tarihine verdiği önemi, İş Bankasındaki hisselerinin gelirlerinden Türk Dil Kurumu ile birlikte Türk Tarih Kurumuna pay ayırarak göstermiştir.

Yapısal Değişiklikler:

TDTC'nin kuruluş amacı "Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak ve onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirtmek" olarak açıklanmıştır. Atatürk'ün sağığında, 1932, 1934 ve 1936 yıllarında yapılan üç kurultayda hem Kurumun yönetim organları seçilmiş, hem dil politikası belirlenmiş hem de bilimsel bildirimler sunulup tartışılmıştır. 1934 Kurultayı'nda Türk Dili Tetkik Cemiyetinin adı Türk Dili Araştırma Kurumuna dönüştürülmüştür.

İlk büyük yapı değişikliğinin yaşandığı 1951 yılındaki Olağanüstü Türk Dili Kurultayı'nda Kurumun amaç maddesi de değiştirilerek dil araştırmalarının devrimci bir anlayışla ve bilim metotlarına uygun olarak yapılmaya çalışılacağı belirtilmiştir. Atatürk dönemi "nizamname"lerinde ve tüzüğünde yer alan amaç maddesinin Atatürk'ten sonra değiştirilmiş bu biçimine 1954, 1956, 1964, 1973, 1979 yıllarındaki kurultaylarda kabul edilen tüzüklerde aynen yer verilmiştir. 1936 Kurultayı'nda kabul edilen ana tüzüğün birinci maddesi ad değişikliğini bildirmekle birlikte TDK'nin Atatürk'ün öncülüğünde kurulduğu şu sözlerle ifade edilmiştir: Ulu Önder Atatürk'ün kutlu eliyle ve onun yüce Kurucu ve Koruyucu Genel Başkanlığı altında 12 Temmuz 1932'de kurulmuş olan "Türk Dili Tetkik Cemiyeti", "Türk Dil Kurumu" adını almıştır.

TDK tarihinde ilk önemli yapı değişikliğinin yaşandığı 1951 yılındaki Olağanüstü Türk Dili Kurultayı'nda kabul edilen tüzük "Türkiye Kültür Bakanı, Türk Dil Kurumunun Başkanıdır." biçiminde değiştirilmiştir. Böylece TDK'de yeni bir dönem başlamıştır. Bir dernek yapısındaki TDK'nin Başkanı, hemen her meslekten kişilerin bulunduğu üyeler tarafından seçilen Yönetim Kurulu içerisinde seçilecektir. Bu hüküm, izleyen kurultaylarda kabul edilen tüzüklerde de yer almıştır.

1980 sonrası Danışma Meclisi tarafından hazırlanarak referandum sonucu kabul edilen 1982 Anayasası ile Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumları yeniden yapılanmıştır. Türk Dil Kurumu; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi ile birlikte, T.C. Anayasası'nın 134. maddesinde *Resmî Gazete*'nin 17.08.1983 tarih ve 18138 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren 2876 sayılı Kanun ile 11.08.1983'te kurulan *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna* bağlı, kamu tüzel kişiliğine sahip dört kurumdan biri olarak tanımlanmıştır.

TDK'de en büyük yapı değişikliği bu dönemde olmuştur. Yeni dönemde TDK Başkanı artık atama yoluyla göreve getirilmektedir. Bununla beraber, 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun TDK ile ilgili bölümünde Atatürk dönemi "nizamname"lerinde ve tüzüğünde yer alan ifadelerin aynen korunduğu, hatta bazı ifadelerin tırnak içerisinde aynen aktarıldığı görülmektedir. Ayrıca, Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edilmektedir.

24.06.1993 tarih ve 3911 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak 26.08.1993 tarihinde karara bağlanan 519 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 4, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 25, 43, 61, 80, 90, 91, 97'nci maddelerinde değişiklik yapılmış ve ek madde eklenmiştir.

519 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin dayandığı 3911 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesinin "Esas 1993/26, Karar 1993/28" sayılı ve 16.9.1993 tarihli kararı ile iptal edildiğinden, bu yetki kanununa dayanılarak çıkarılmış bulunan söz konusu Kanun Hükmünde Kararname 25.11.1993 tarihinde "Esas 1993/51, Karar 1993/53" sayılı kararı ile Yüksek Mahkemece iptal edilmiştir. 519 sayılı Kanunun Hükmünde Kararnamenin Anayasa Mahkemesi ile iptal edilmiş olması nedeni ile bu Kanun Hükmünde Kararname ile 2876 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler hükümsüz kalarak hukuki boşluk oluşmuştur.

Bu hukuki boşluğu gidermek üzere 2009 yılında başlanarak 2011 yılında çalışmalarını tamamlayan Kanun Tasarısı, Başbakanlıkta son şekli verilerek, 06.04.2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanun'un verdiği yetkiyle karara bağlanan, 02.11.2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yasalaşmıştır.

A.2. Mevzuat Çözümlemesi ve Yasal Yükümlülükler

Tabi Olunan Mevzuat

Türk Dil Kurumunun, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'nun 97'nci, 101'inci ve 103'üncü maddeleri ile 02.11.2011 tarihli ve 28103 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bunların dışında faaliyetler, aşağıda sıralanan mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir.

Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler

- 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
- 2302 sayılı Atatürk'ün doğumunun 100'üncü yılının kutlanması, Atatürk Kültür Merkezi Kurulması Hakkında Kanun
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 6245 sayılı Harcırah Kanunu
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu
- 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkında Kanun
- 237 sayılı Taşıt Kanunu
- 6245 sayılı Harcırah Kanunu
- 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi

Yönetmelikler ile Esas ve Usuller

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Asli, Şeref ve Haberleşme Üyeleri Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile Bağlı Kuruluşları Telif Hakkı, Yayın ve Satış Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitim ve Araştırma Bursları Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Destekleme Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bağlı Kuruluşları Ödül Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu İle Bağlı Kuruluşlarında Sözleşmeli Uzman Çalıştırılması Hakkında Yönetmelik
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kadrolu Uzmanlık Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bilim ve Uygulama Kolları, Diğer Kol, Komisyon ve Çalışma Grupları Çalışma Esasları Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Planlama Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale

Kanununun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Bünyesindeki Kurum Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği

- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bilim Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yüksek Kurum Uzmanlığı Yönetmeliği
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bilimsel Araştırma ve Çeviri Projeleri Yönergesi

A.3. Yönetim ve Örgüt Yapısı

Türk Dil Kurumu Başkanlığının Görevleri

TDK'nin amaçlarını gerçekleştirmek üzere yürüteceği görevler 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10'uncu maddesinin 2'inci fıkrasında şu şekilde sıralanmıştır:

a) Türk dilinin kaynak eserlerini tespit ederek incelemek ve yayına hazırlamak, Türkçe ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmaları takip etmek; Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak.

b) Türkçenin ticari hayatta, kitle iletişim araçlarında, eğitim ve öğretim kurumlarında ve sosyal hayatın diğer alanlarında doğru ve güzel kullanılması hususunda öncü görevi üstlenerek gerekli uyarıları yapmak, girişimlerde bulunmak, kamuoyunu, kurum ve kuruluşları bilgilendirmek, Türkçenin yozlaştırılmasına, yabancı sözcüklerin ve yazım biçimlerinin yayılmasına karşı dil bilincini güçlendirmek.

c) Türkçenin söz ve anlam yapısını korumak ve geliştirmek, yazılı ve sözlü kaynaklardan Türk dili ile ilgili derleme ve taramalar yapmak.

ç) Türk dilinin zenginleşmesine yönelik inceleme ve araştırmalar yapmak, yazım kılavuzları ve sözlükler hazırlamak, bilim, sanat, spor terimleri ile teknik terim ve kavramları karşılayacak Türkçe terim ve kavramların bulunmasına yönelik araştırma ve incelemelerde bulunmak.

d) Türkçe dil bilgisi üzerinde araştırma ve incelemelerde bulunmak, buna dayalı olarak Türk dilinin yapısına ilişkin dil bilgileri ile Türkçenin tarihî ve karşılaştırmalı dil bilgilerini hazırlamak ve bunları yayımlamak.

e) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Türkçeyi dünya milletlerine tanıttak ve kullanılmasını yaygınlaştıracak uluslararası etkinlikler düzenlemek.

f) Türk dili ve Türkçe dil bilgisi konularında kongreler, sempozyumlar, konferanslar, toplantılar, sergiler, geziler düzenlemek; yurt içi ve yurt dışında yapılan aynı konu ve mahiyetteki toplantılara katılmak, Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre bu tür etkinlikleri desteklemek.

g) Görevleri ile ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında yerli veya yabancı, gerçek ve tüzel kişiler, eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları, araştırma merkezleri, araştırmacı, yazar ve sanatkârlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre iş birliğinde bulunmak.

ğ) Görevleri ile ilgili konularda yurt içi ve yurt dışındaki yayımları izlemek, incelemek, değerlendirmek.

h) Yabancıların Türkçeyi öğrenmesini kolaylaştırıcı bilimsel çalışmalar yapmak.

ı) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türkçenin tanıtılması ve öğretilmesine yönelik olarak yurt içinde ve yurt dışında çalışmalar yürütmek, bu alanda yurt içinde ve yurt dışında yürütülen çalışmaları desteklemek.

i) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türk dili ve kültürüyle ilgili yerli ve yabancı temel eserler ile bu konulardaki tarihî, ilmî ve edebî değeri bulunan eserlerle ilgili çeviri, sadeleştirme ve tıpkıbasım çalışmaları ile içerik incelemelerini yürütmek, desteklemek ve bu çalışmaların sonuçlarını yayımlamak.

j) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre Türk dili ile ilgili olarak üniversiteler, eğitim ve araştırma kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek.

k) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, görev alanına giren konularda akademisyenlerin ve araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak; bu amaçla ödüller ve burslar vermek, yurt içinde ve yurt dışında lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek.

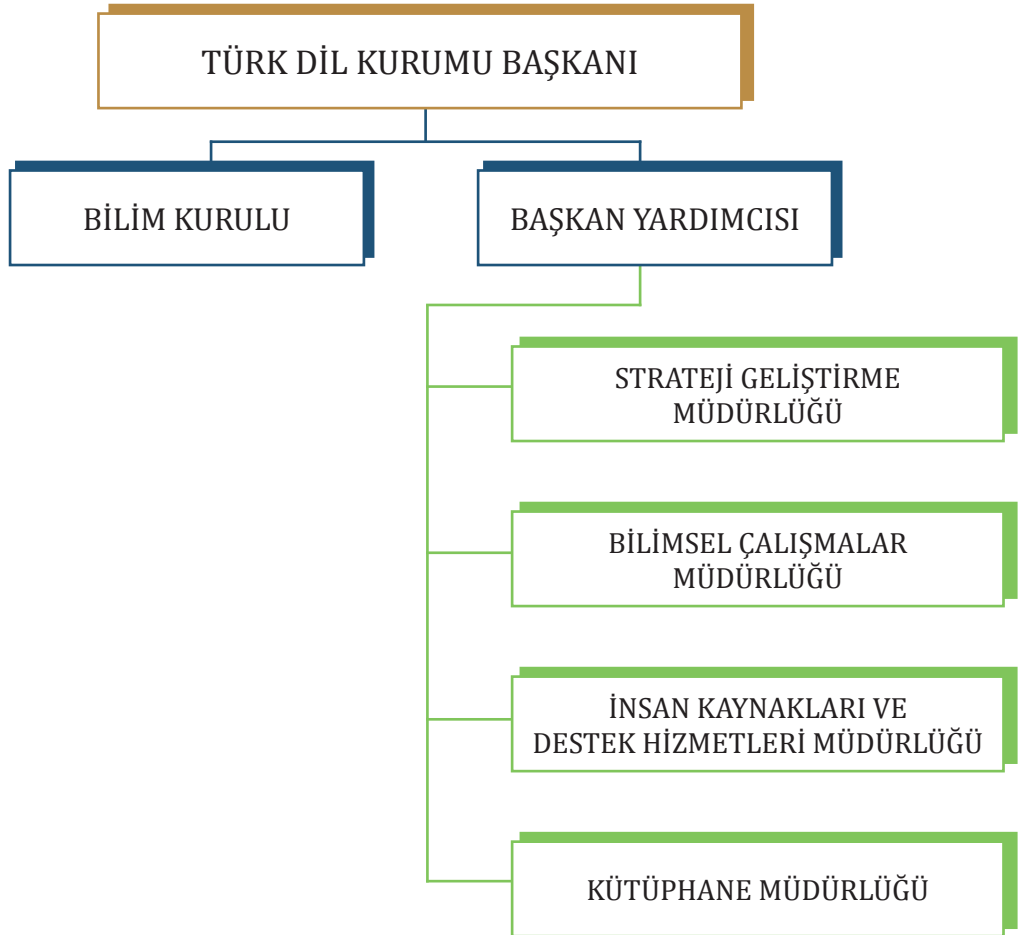
l) Diğer birimlerle koordinasyon içinde tespit edeceği ölü ya da yaşayan dünya dillerindeki klasikleşmiş bilim ve düşünce eserlerinin, Kurum bünyesinde veya üniversitelerde ya da kamu veya özel diğer araştırma kurumlarında, tercüme grupları oluşturmak veya hizmet satın almak suretiyle Türkçeye çevrilmesini sağlamak; bunun için yapay zekâyâ dayalı otomatik dil araçları geliştirmek veya geliştirilmesini desteklemek ve elde edilen sonuçları yayımlamak; basılan eserleri Kütüphanelere göndermek.

m) Yüksek Kurum bünyesinde ya da diğer araştırma kurumlarında üretilen özgün eserlerden gerekli olanları, diğer birimlerle koordinasyon içinde tespit ederek süreli ve süresiz yayınlar yoluyla yabancı dillere aktarmak.

n) Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, kendi çalışma alanlarıyla ilgili ve öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurt içi ve yurt dışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek.

o) Başbakan veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Şekil 1: **Türk Dil Kurumunun Teşkilat Yapısı**

Teşkilat yapısı

Türk Dil Kurumu Başkanlığı, Yüksek Kuruma bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip, görev alanında bilimsel hizmet ve faaliyette bulunan bir kurum olup, Başkan, bir Başkan Yardımcısı ve Bilim Kurulu'ndan oluşur. Başkanlığın merkezi Ankara'dadır.

Hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirir.

664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilen İdari İşler Müdürü ve Strateji Geliştirme Müdürü ile iptal edilmeyen Şube Müdürü kadroları dikkate alınarak, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığında kurulan Daire Başkanlıkları paralelinde, Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Kütüphane Müdürlüğü hizmet birimleri kurularak Kurumun teşkilat yapısı yeniden şekillendirilmiştir.

Bilim kurulları

664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesi gereği, bilim kurullarının oluşumu, üyelerinin seçimi, görevleri, çalışma usul ve esasları ile bilim kurullarına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle düzenlenmiş, Kurum bünyesinde Bilim Kurulu oluşturulmuştur. Bilim Kurulu, Kurum Başkanı, Başkan yardımcısı ve seçilmiş 20 asli üyeden oluşmaktadır.

Kurum üyeleri

664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü maddesi gereği, Kurumun asli, şeref ve haberleşme olmak üzere üç türlü üyesi vardır. Üyelikler için gereken nitelikler, yapılacak seçim ve görevlendirmelerin usulü, üyeliklerin sayısı ve görev süresi, üyelerin görev, yetki ve sorumlulukları ile üyelikle ilgili diğer hususlar yönetmelikle düzenlenecektir.

Hizmet birimleri

- Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
- Kütüphane Müdürlüğü

A. 4. Kaynaklar

Beşeri Kaynaklar

Türk Dil Kurumunun 664 sayılı KHK ile ihdas edilen kadro sayısı 154'dür. Unvanlara göre toplam personel sayısı ile kadroların fiili durumu Tablo 1'de verilmiştir.

UNVANI	Toplam Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Kurum Başkanı	1	1
Başkan Yardımcısı	1	1
AYK Uzmanı	10	-
AYK Uzman Yardımcısı	20	-
Strateji Geliştirme Müdürü	1	-
İdari İşler Müdürü	2	-
Şube Müdürü	4	-
Avukat	1	-
Uzman	19	19
Mali Hizmetler Uzmanı	5	-
Mali Hizmetler Uzman Yrd.	4	-
Araştırmacı	8	-
Programcı	1	1
Muhasebeci	1	-
Şef	11	2
Sayman	1	-
Ayniyat Saymanı	1	-
Memur	28	14
Ambar Memuru	3	2
Santral Memuru	2	2
Satın Alma Memuru	1	1
Tahsildar	1	-
Daktilograf	2	1
Sekreter	1	-
Veznedar	1	-
Bilgisayar İşletmeni	7	4

Veri Hazırlama ve Kontrol İşl.	4	2
Şoför	4	2
Daire Tabibi	1	-
Hemşire	1	-
Teknisyen	2	-
Kütüphaneci	4	2
Dağıtıcı	1	1
Toplam	154	55

Tablo 1: Unvanlara Göre Toplam ve Dolu Kadro Durumu

2876 sayılı kanunun 97/A maddesine göre sözleşmeli bir sistem operatörü istihdam edilmekte, dokuz memur geçici görevle çalışmaktadır.

Başkanlık personelinin eğitim durumu Tablo 2’de belirtilmiştir.

Eğitim Düzeyi	Personel Sayısı
Profesör	1
Doktora	2
Yüksek Lisans	11
Lisans	30
Ön Lisans	4
Lise	6
İlköğretim	1
Toplam	55

Tablo 2: Personelinin Eğitim Durumu

Fiziksel ve Teknolojik Kaynaklar

Fiziksel Kaynaklar:

TDK, Ankara’da Atatürk Bulvarı 215 ve 217 numaralarda kendisine ait ana hizmet binası ve ek hizmet binasında çalışmalarını yürütmektedir. Yönetim ve idari hizmet birimlerinin bulunduğu ek hizmet binasında 225 kişilik konferans salonu bulunmaktadır. Bu binanın kullanım alanı 4.864 m²’dir. 215 numaralı ana hizmet binasında bir araştırma kütüphanesi bulunmaktadır. Bu binanın da kullanım alanı 1.680 m²’dir. Her iki binanın toplam kullanım

alanı 6.544 m²'dir. Ana bina bilimsel çalışmalar için, ek bina idari çalışmalar için ayrılmıştır.

Teknolojik Kaynaklar:

Türk Dil Kurumu vermiş olduğu hizmetlerde bilişim teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanmayı amaçlamaktadır. Bilgisayar altyapısında 7 sunucu, Genel Ağ ve Yerel Ağ cihazları (modem, dağıtıcı-router-, switch-dağıtım noktası-, güvenlik duvarı-firewall), ağ ortamında canlı yayın yapabilmek için 2 kamera mevcuttur.

TDK ambarına gelen kitaplar Ambar ve Kitap Satış yazılımıyla sisteme girilmekte, kitap satış işlemleri bilgisayar ortamında yürütülmektedir. 2009 yılında uygulamaya konulan EBAYS (Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sistemi) ile Kuruma dışarıdan gelen evraklar ile Kurum içinde üretilen evraklar elektronik ortama aktarılarak evrak sistemine dâhil edilmiştir.

Bilgisayar sistemine zarar veren her türlü yazılımın tespiti, izinsiz ve lisanssız yazılımların kullanılmasının önlenmesi için gerekli tedbirler alınmaktadır. Güvenlik duvarı ile sisteme yapılan saldırılar tespit edilip yıkıcı etkilerinden sistem korunmaktadır.

Türk Dil Kurumu Genel Ağ ortamında <http://tdk.org.tr> adresinden sanal ortamda geniş bir yelpazede bilgi sunmakta ve hizmetlerini yaygınlaştırmaya ve çeşitlendirmeye devam etmektedir. Ayrıca, sanal ortamdaki sözlüklerin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla önceki yıllarda açılan e-posta birimine (katki@tdk.org.tr) her gün gönderilen çok sayıda iletiyle, dilimizin söz varlığı imece usulü ile işlenmekte, genişletilmektedir.

Kütüphane:

1932-2013 tarihleri arasında TDK Kütüphanesinde mevcut eserlerin ve diğer materyalin sayıları Tablo 3'te yer almaktadır.

Basılı kitaplar	34.627
Basılı süreli yayımlar	8.740
Mikrofilmler (makara)	305
Yazma eserler	685
Tez	1.190
Ansiklopediler	2.257
Nadir Eserler (El yazması olmayanlar)	3.955
Mevzuat Kitapları	109
CD'ler ve DVD'ler	248

Gazeteler	1.594
Belge	588
Plaklar	3
Sözlükler	4.312
TOPLAM	58.613

Tablo 3: Türk Dil Kurumu Kütüphanesinin Mevcut Durumu

Ayrıca Türk Dili alanında ülkemizdeki en büyük uzmanlık Kütüphanesi olan Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde Ağâh Sırrı Levent ve Prof. Dr. Hasan Eren'e ait koleksiyonlar da yer almaktadır.

Mali Kaynaklar

Atatürk, ölümünden kısa bir süre önce yazdığı vasiyetname ile Türkiye İş Bankasındaki hisselerinin bir bölümünün gelirlerini Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumuna bırakmıştır. Bu iki kurumun bütçesi bugün de Atatürk'ün mirası, yayın gelirleri ve zaman zaman Kalkınma Bakanlığının projeler çerçevesinde katkılarından oluşmaktadır.

Türk Dil Kurumu Başkanlığının gelirleri 664 KHK 26. maddesinin 2. fıkrasında aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- Genel bütçeden yapılacak yardımlar.
- Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler.
- Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler.
- Kurum Başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.
- Diğer gelirler.

Yıllar itibarıyla gerçekleşen ödenek, harcama ve gelir durumu Tablo 4, 5 ve 6 'te özetlenmiştir.

YILI	ÖDENEK		HARCAMA				
	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	TOPLAM ÖDENEK	PERSONEL GİDERLERİ	SOSYAL GÜV. KUR. DEV. PR. GİDERLERİ	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER	SERMAYE GİDERLERİ
2006	10.940.000	10.913.596	1.520.521	33.187	8.197.961	19.480	31.301
2007	12.055.600	12.740.356	2.064.042	41.330	2.945.842	49.893	0,00
2008	11.165.000	17.222.502	2.589.275	123.938	5.356.762	141.213	2.360,00

2009	11.264.110	11.674.110	2.399.099	133.761	4.471.309	382.968	37.956,15
2010	11.743.000	13.777.000	2.281.698	224.456	3.700.702	1.073.144	390.965
2011	13.530.000	16.553.000	2.258.736	283.075	5.356.311	1.404.166	1.045.778
2012	13.825.000	17.353.000	1.573.242	250.625	8.291.867	2.012.737	166.606

Tablo 4: Yıllar ve Kalemler İtibarıyla Ödenek ve Harcama Durumu

YILI	GENEL TOPLAM	
	Ödenek	Harcama
2006	10.913.596	9.802.450
2007	12.740.356	5.101.107
2008	17.222.502	8.213.548
2009	11.674.110	7.425.093
2010	13.777.000	7.670.965
2011	16.553.000	10.348.066
2012	17.535.000	12.295.077

Tablo 5: Yıllar İtibarıyla Toplam Ödenek ve Harcama Durumu

Açıklama	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	54.073.055	75.470.832	22.145.083	70.908.055	87.913.677	71.030.033
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler (Hazine Yardımı)				439		
Diğer Gelirler	21.978.164	34.541.471	34.222.310	29.708.451	31.355.857	56.830.651
Sermaye Gelirleri	2.079		1.152			
TOPLAM	76.053.298	110.012.303	56.368.545	100.616.945	119.269.534	127.860.684

Tablo 6: Yıllar İtibarıyla Gelir Gerçekleşmesi

A.5. Faaliyet Alanları ile Ürün ve Hizmetler

TDK, hizmet ve faaliyetlerini aşağıdaki tabloda verilen yararlanıcılara sunmaktadır.

Sıra Numarası	Paydaş Adı	KURUMUN FAALİYET ALANLARI, SUNDUĞU ÜRÜN VE HİZMETLER																	
		Bilimsel araştırma ve incelemeler	Bilimsel yayınlar	Eğitimler	Genel Ağ (İnternet) faaliyeti	Süreli yayın	Terim sözlükleri	Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu	Derleme ve tarama sözlükleri	Türk işaret dilini oluşturmak	Kurultay, konferans, seminer, çalışma toplantısı	Kütüphane hizmetleri	Yayın satış	Türk dili ve edebiyatı öğrenimi görenlere burs vermek	Armağan yayın hizmeti	Yayın değişimi	Türkçenin güzel kullanılmasına yönelik ödül, onurluk verilmesi	Sergi ve geziler	TOPLAM
1	KAMU KURUMLARI																		
	1.1 Cumhurbaşkanlığı	X	X	X	X			X			X	X			X				8
	1.2 TBMM		X	X	X	X		X			X	X			X				8
	1.3 Başbakanlık	X	X	X	X			X			X	X			X				8
	1.4 Devlet Bak.	X	X		X			X			X	X			X				7
	1.6 Dışişleri Bakanlığı			X	X			X											3
	1.7 Maliye Bakanlığı			X	X			X											3
	1.8 Millî Eğitim. Bak.		X	X	X	X		X				X			X		X		8
	1.8.1 Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı		X	X	X			X											4
	1.9 Kültür ve Turizm Bak.		X		X	X		X				X						X	6
	1.10. YÖK	X	X		X	X	X	X			X								7
	1.11 Atatürk Yüksek Kurumu	X	X		X	X		X			X	X	X		X	X			10
	1.11.1 Türk Tarih Kurumu	X	X		X	X		X			X	X	X		X	X			10
	1.11.2 Atatürk Kültür Merkezi	X	X		X	X		X			X	X	X		X	X			10
	1.11.3 Atatürk Araş. Merkezi	X	X		X	X		X			X	X	X		X	X			10
	1.12 Kalkınma Bakanlığı	X		X	X			X											4
	1.13 TİKA			X	X			X			X	X			X				6
	1.14 RTÜK	X		X	X			X			X						X		6
	1.15 TÜBA	X			X		X	X											4

Sıra Numarası	Paydaş Adı	KURUMUN FAALİYET ALANLARI, SUNDUĞU ÜRÜN VE HİZMETLER																	
		Bilimsel araştırma ve incelemeler	Bilimsel yayınlar	Eğitimler	Genel Ağ (İnternet) faaliyeti	Süreli yayın	Terim sözlükleri	Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu	Derleme ve tarama sözlükleri	Türk işaret dilini oluşturmak	Kurultay, konferans, seminer, çalışma toplantısı	Kütüphane hizmetleri	Yayın satış	Türk dili ve edebiyatı öğrenimi görenlere burs vermek	Armağan yayın hizmeti	Yayın değişimi	Türkçenin güzel kullanılmasına yönelik ödül, onurluk verilmesi	Sergi ve geziler	TOPLAM
	1.16 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	X			X			X		X									5
	1.17 Valilikler				X			X							X			X	5
	1.18 Belediyeler				X			X							X		X		5
2.	ÜNİVERSİTELER	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	17
	2.1.Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X			X	X	15
	2.2. Çağdaş Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X			X	X	15
	2.3. Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Bölümleri		X		X	X		X			X			X					7
3.	Yurt Dışındaki Türkoloji Merkezleri		X		X	X		X			X			X					7
4	Yurt İçindeki Türkiyat Araştırma Enstitüleri		X		X	X		X			X	X			X				7
5.	Yurt Dışındaki Türk Okulları				X	X		X							X				4
6	Yunus Emre Kültür ve Sanat Merkezi				X			X			X				X				4
7	TÖMER Başkanlıkları				X						X				X				3
8	Kitle İletişim Araçları																		
	9.1 TRT			X	X			X							X				4
	8.2 Özel Televizyonlar			X	X			X									X		4
	8.3. Özel Radyolar			X	X			X									X		4
	8.4 Özel Haber Ajansları			X	X			X									X		4
	8.5 Gazeteler				X			X											2
	8.6 Anadolu Ajansı	X		X	X			X							X				6

Sıra Numarası	Paydaş Adı	KURUMUN FAALİYET ALANLARI, SUNDUĞU ÜRÜN VE HİZMETLER																	
		Bilimsel araştırma ve incelemeler	Bilimsel yayınlar	Eğitimler	Genel Ağ (İnternet) faaliyeti	Süreli yayın	Terim sözlükleri	Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu	Derleme ve tarama sözlükleri	Türk işaret dilini oluşturmak	Kurultay, konferans, seminer, çalışma toplantısı	Kütüphane hizmetleri	Yayın satış	Türk dili ve edebiyatı öğrenimi görenlere burs vermek	Armağan yayın hizmeti	Yayın değişimi	Türkçenin güzel kullanılmasına yönelik ödül, onurluk verilmesi	Sergi ve geziler	TOPLAM
	8.7 Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü			X	X			X									X		4
9	Sivil Toplum Örgütleri																		
	9.1 İLESAM		X		X			X											3
	9.2 İşitme Engelliler Federasyonu	X	X		X			X		X									5
	9.3 Üniversitelerdeki Türkçe Toplulukları				X			X	X		X				X		X		6
	9.4 Türkçe Gönüllüleri				X			X	X		X				X				5
	9.5 Türkiye Bilişim Derneği	X	X		X			X			X								5
	9.6 Dil Derneği				X			X			X				X	X			5
	9.7 Dil ve Edebiyat Derneği				X			X			X								3
	9.8 Edebiyatçılar Derneği				X			X			X				X	X			5
	9.9 Türkiye Yazarlar Birliği				X			X			X								3
	9.10 Edebiyat Dergileri				X			X											2
	9.11 Reklam Yaratıcıları Derneği				X			X											2
	9.12 Reklam Öz Denetim Kurulu				X			X											2
	9.13 Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği				X			X											2
	9.14 Senaryo Yazarları Derneği				X			X											2

Sıra Numarası	Paydaş Adı	KURUMUN FAALİYET ALANLARI, SUNDUĞU ÜRÜN VE HİZMETLER																	
		Bilimsel araştırma ve incelemeler	Bilimsel yayınlar	Eğitimler	Genel Ağ (İnternet) faaliyeti	Süreli yayın	Terim sözlükleri	Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu	Derleme ve tarama sözlükleri	Türk işaret dilini oluşturmak	Kurultay, konferans, seminer, çalışma toplantısı	Kütüphane hizmetleri	Yayın satış	Türk dili ve edebiyatı öğrenimi görenlere burs vermek	Armağan yayın hizmeti	Yayın değişimi	Türkçenin güzel kullanılmasına yönelik ödül, onurluk verilmesi	Sergi ve geziler	TOPLAM
	9.15 Seslendirme Sanatçıları Meslek Birliği			X			X												2
10	KÜTÜPHANELER																		
	10.1 Ulusal Kütüphane	X		X	X	X	X	X							X				7
	10.2 Üniversite Kütüphaneleri	X		X	X	X	X	X						X	X		X		9
11	YARARLANICILAR (Müşteriler)																		
	11.1 Basımevleri		X	X	X														3
	11.2 Dağıtımcılar		X	X	X							X							4
	11.3 Yayınevleri		X	X															2
	11.4 Kitapçılar		X	X															3
	11.5 Öğretim Üyeleri	X	X	X	X	X	X	X	X			X							9
	11.6 Öğretmenler		X	X	X	X		X		X		X	X						8
	11.7 Öğrenciler			X	X	X		X		X		X	X						7

Tablo 7: Sunulan Ürün ve Hizmetler ile Bunlardan Yararlananların Matrisi

B. PAYDAŞ ÇÖZÜMLEMESİ

B.1. İç Paydaş Çözümlemesi

Stratejik Plan Projesi'nin durum çözümlemesi başlıklı ilk bileşeninde, öncelikle çalışanların, çalışmakta olduğu kuruluşun var olan durumuna, gerçekleştirdiği etkinliklere ve sunduğu hizmetlere ilişkin değerlendirmelerini almak amacıyla, bir çalışan anketi yapılmıştır. Danışmanlar tarafından hazırlanan anketler TDK Stratejik Plan Ekibi tarafından 56 çalışana ulaştırılmış, 47 geri dönüş olmuştur. Anket sonuçlarına ilişkin raporda, çalışanların Kurumun genel niteliklerine, çalışanlara sunulan destek hizmetlerine, Kurum içi ve dışı iletişim ve eş güdüm koşullarına, Kurumun yapısal özelliklerine ve çalışanlara sağlanan kariyer ve gelişim imkânlarına ilişkin değerlendirmeleri çözümlenmiştir. Sonuçlar başlıklar hâlinde aşağıda özetlenmiştir.

Genel Değerlendirme:

Kurumun görevi, hizmet sunumu, çalışma koşulları gibi konulardaki görüşlerin sorgulandığı bu bölümdeki önermeler, genellikle yüksek puanlarla değerlendirilmiştir. Katılımcıların %83'ü Kurumun görevlerinin açıkça tanımlandığını, %54'ü güçlü ve yerleşik bir kurum kültürüne sahip olduğunu, %63'ü TDK'nin kendi alanında öncü konumunda olduğunu, %61'i bilgi ve tecrübelerine uygun bölümde çalıştığını düşünmektedir. Ayrıca katılımcıların önemli bir çoğunluğu TDK'nin çalışanı olmaktan gurur duyduğunu ve Kuruluşun sorunlarını kendi sorunu gibi gördüğünü belirtmektedir.

Ancak, çalışanların ağırlıklı olumsuz değerlendirmede bulunduğu konular da vardır. Kurumun, bütün çalışanlar tarafından sahiplenilmiş, tanımlı amaçları olduğuna inananların oranı %22'de kalmaktadır. Kurumun sunduğu hizmetleri yeterli bulanların oranı ise %28'dir. Çalışanların en düşük puanlarla değerlendirdiği önerme, ücretlere ilişkindir. Ücretlerin diğer kamu kurumlarıyla kıyaslandığında düşük olduğunu belirtenlerin oranı %83'tür. Katılımcılar, çalışanlara yönelik takdir ve destek mekanizmasının yetersiz olduğuna işaret etmekte, personel görevlendirme ve atamalarında nesnel kriterlerin temel alınmadığına inanmaktadır. Bunun yanı sıra Kurumda katılımcılık ve eşitlik ilkelerinin gözetilmediğini düşünenlerin oranı da %73 gibi yüksek bir düzeydedir.

Çalışanlara Sunulan Destek Hizmetleri:

Çalışanlara sunulan destek hizmetlerinin irdelendiği bu başlık altında katılımcıların yarısından fazlasının olumsuz görüş bildirdiği tek önerme, idari ve sosyal hizmetlere ilişkin olanıdır. Ancak mali hizmetler ile personele yönelik hizmetler konusunda da yüksek bir hoşnutluk düzeyine ulaşamamaktadır. Buna karşılık bilgi işlem ve teknolojik altyapı hizmetlerinin yeterli olduğu, çalışanların görevlerini istenen hızda yerine getirmeleri için gerekli teknolojik donanımın sağlandığı düşünülmektedir.

Kurum İçi, Kurum Dışı İletişim ve Eş Güdüm:

Çalışanların görüşleri incelendiğinde, Kurum içi iletişim ve iş birliği konularında aksayan yanların olduğu gözlenmektedir. Birimler arası koordinasyonun zayıf olduğu, iletişim kanallarının yeterince kullanılmadığı, Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumlar arasında iş birliği ve iletişimin yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Kurum dışı ilişkiler konusunda çalışanlar farklı değerlendirmelerde bulunsalar da, çoğunluk TDK'nin kamu örgütlenmesi içindeki diğer oluşumlarla ortak iş yapma kabiliyetine sahip olduğundan yana görüş belirtmektedir.

Yapısal Özellikler:

Bu başlık altında Kurumun yapısal özellikleri değerlendirilmiştir. Beklendiği üzere, Kuruluşun yürürlükteki kanununun ve ilgili diğer mevzuatının yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı %84 gibi yüksek bir düzeyde olmuştur. Kuruluşun organizasyon yapısının üstlenilen görevlere uygunluğu ile fiziksel altyapısı ve çalışma koşullarının ihtiyaçları karşılama durumu konusunda olumlu ve olumsuz düşünenlerin oranları yakındır. Çalışanlar mali imkânların yeterli olduğunu ve bilgi teknolojisi altyapısının ihtiyaçları karşıladığını düşünmektedir.

Kurumun teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları, 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenmiştir. Yapılan düzenleme aynı zamanda Kurumun yapısal özelliklerine ilişkin yapılan değerlendirmelere de çözüm getirmiştir.

Kurumun Çalışanlarına Verdiği Hizmet İçi Eğitimler ve Sağladığı Kariyer İmkânları:

Anketi yanıtlayanların değerlendirmelerinde görece düşük puanlar verdiği başlık, Kuruluşun sağladığı hizmet içi eğitimlere ilişkin önermeleri içermektedir. Kurulda işe yeni başlayan personele uyum eğitimleri, mesleki gelişime yönelik hizmet içi eğitimler, öğretmenlerin genel nitelik düzeyi, çalışanların yabancı dil kurslarına devam etmeleri için sağlanan imkânlar ile mesleki kongre, seminer vb. bilim etkinliklerine katılmalarına yönelik teşvikler, genel itibarıyla yetersiz bulunmaktadır. Buna karşılık, katılımcıların %89'u çalışanların akademik kariyer yapmasına izin verildiği konusunda görüş birliği içindedir.

B.2. Dış Paydaş Çözümlemesi

Durum Çözümlemesi kapsamında dış paydaşların da değerlendirme, görüş ve önerilerini almaya yönelik olarak Dış Paydaş Çözümlemesi yapılmıştır. Önce Stratejik Plan Ekipleri TDK'nin paydaşlarını belirlemiştir. Ardından, kurulan ilişkiler, gerçekleştirilen ortak çalışmalar ve çalışma alanlarındaki örtüşmeler ile TDK'nin hizmetlerinden yararlanma düzeyleri bağlamında bir önceliklendirmeye gidilmiştir. Kurum paydaşlarının özgün yapısı da dikkate alınarak, paydaşların görüşlerini almak üzere iki ayrı çözümleme tekniğinden yararlanılması uygun bulunmuştur. İlk olarak, paydaşların uluslararası düzeyde, geniş bir

coğrafyaya yayılmış olması nedeniyle, öncelikli paydaşlara anket gönderilmiş, ikinci adımda ise anketlerdeki değerlendirmeler ve görüşler doğrultusunda belirlenen gündemle bir Paydaş Çalışma toplantısı düzenlenmiştir.

Dış Paydaş Anketi Sonuçları:

Paydaşların görüş ve değerlendirmelerini almak amacıyla, üç ayrı kitleye (kurum ve kuruluşlar, kişiler, valilikler) yönelik olarak paydaş anketleri uygulanmıştır. TDK'nin mevcut durumuna, gerçekleştirdiği etkinliklere ve sunduğu hizmetlere, paydaşlarla yürüttüğü ortak çalışmalarına, TDK'nin görevlerini yerine getirme ve yetkilerini kullanabilme düzeyine, örgütlenme biçimine ilişkin önermeler ve açık uçlu sorular yer almıştır. Danışmanlar tarafından hazırlanan anketler TDK Stratejik Plan Ekibi tarafından 872 paydaşa ulaştırılmış, 282 geri dönüş olmuştur. Ayrıca, 81 il valiliğine gönderilen anketlerden de 51 yanıt alınmıştır. Sonuçlar rapor hâline getirilip incelenmek üzere bütün personele ulaştırılmıştır.

Bütün konularda her üç paydaş grubu da çoğunlukla benzer değerlendirmelerde bulunmuştur. Bu nedenle sonuçlar aşağıda toplu hâlde özetlenmiştir. Farklı görüşler ayrıca vurgulanmıştır.

Genel Değerlendirme:

Kuruluşun genel olarak değerlendirildiği önermelere katılımcıların önemli bir kısmı olumlu puanlar vermişlerdir. Örneğin, TDK'nin kamuoyu nezdinde olumlu bir imaja sahip olduğunu düşünenlerin oranı %80, Kurumun öncü konumda olduğunu belirtenlerin oranı %77, TDK'nin hazırladığı yazım kılavuzları ve sözlüklerin nitelik ve nicelik olarak yeterli düzeyde olduğunu ifade edenlerin oranı %78 olmuştur. Buna karşılık TDK'nin, eğitim ve yayın satış hizmetlerinin daha etkin hâle getirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Katılımcılar TDK'nin sağladığı burslar konusunda ise yeterli bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca yabancıların Türkçeyi öğrenmesini kolaylaştırıcı bilimsel çalışmaların da artırılması gerektiği yönünde görüş bildirilmiştir.

Sunulan Hizmetlerden Yararlanma ve Memnuniyet Düzeyi:

Paydaşlar, TDK'nin sunduğu hizmet ve etkinliklerden özellikle süreli ve süresiz yayınlar, sözlük, kılavuz, derleme ve tarama çalışmaları ile web sayfasında sunulan hizmetlerden sıklıkla yararlandıklarını belirtmişlerdir. Ancak sunulan eğitimlerden ve burs desteklerinden yeterince yararlanmadıklarını düşünmektedirler. Sıklıkla yararlanan hizmetlere ilişkin yüksek düzeyde, diğer hizmetlerde ağırlıklı orta düzeyde memnuniyet belirtilmiştir.

İş Birliği:

Paydaşlar TDK ile çalışma alanlarının hiçbirinde sıkı iş birliği içinde olmadıklarını belirtmişlerdir. Zaman zaman iş birliği içinde çalışılan paydaş oranı %30 civarındadır.

Paydaşların ortalama %8'i Kurumla sıklıkla iş birliği yaptığını belirtmiştir. Buna karşılık TDK'nin ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapma yatkınlığı olduğunu düşünenlerin oranı %71'dir. Ancak kurum ve kuruluşlardan gelen yanıtlarda, Kurumun daha yoğun iletişim içinde olması, paydaşların yürüttüğü faaliyetleri daha yakından izlemesi ve taleplerinin daha fazla dikkate alınması beklenmektedir.

TDK'nin paydaşları olan bireyler arasında bu görüşler paylaşılmamakta, iletişimin güçlü olduğu, taleplerinin ciddi oranda dikkate alındığı, iş birliği içinde gerçekleştirilen çalışmalarda eş güdümün sağlandığı ve çalışmaların tam olarak amacına ulaştığı ifade edilmektedir. Valilikler ise talep ve değerlendirmelerinin TDK tarafından orta düzeyde dikkate alındığını, daha fazla ortak çalışma içinde yer alınabileceğini düşünmektedirler.

TDK'nin Üstlenmesi Gereken En Önemli Görevler:

Üç grup paydaş da TDK'nin en önemli üç görevi konusunda aynı görüşte birleşmişlerdir. Bunlar:

- a) Türk dilinin zenginleşmesine ve yaygınlaşmasına ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak,
- b) Türk dili sevgisini ve bilincini geliştirecek ve yaygın hâle getirecek çalışmalar yürütmek,
- c) Türk dilini kökleştirecek, geliştirecek ve yaygınlaştıracak araçları hazırlayarak bunları ilgili kesimlerin hizmet ve yararına sunmaktır.

Örgütlenme Biçimi:

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bünyesinde yer alan kurumların örgütlenme biçiminin sorgulandığı bölümde, katılımcıların üçte ikisi, örgütlenmenin uygun olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Öneriler:

Üç paydaş grubundan gelen belli başlı öneriler aşağıda maddeler hâlinde verilmektedir.

Kurum ve Kuruluşlar:

- a) TDK'nin özerk, bağımsız, akademik bir kurum olarak yetkilerini kullanması daha yararlı sonuçlar verecektir. Bu çerçevede yasanın bir an önce çıkarılması sağlanmalıdır. Yasa'da öngörüldüğü şekilde TDK'nin bütün alt kurulları işletilmeli, bu kurullara üyelik daha bilimsel ve belirli koşullara bağlı olmalıdır.
- b) Kitap satışları üniversitelerin bulunduğu merkezlerde sabit veya gezici imkânlarla yapılabilir. TDK otobüsü çok yararlı olmaktadır, bu uygulamanın yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

- c) Seminer, sempozyum, konferans, açık oturum vb. etkinlikler (özellikle de taşrada) artırılmalıdır.
- d) E-Kütüphane oluşturularak ilgililerin bütün yayınlara ulaşması sağlanabilir.
- e) Televizyon kanallarında, özellikle de TRT’de Türk dilinin gelişimiyle ilgili programlar yapılabilir.
- f) Üniversitelerle ve yurt dışındaki ilgili kuruluşlarla daha yakın iletişim kurulmalı ve daha güçlü iş birlikleri sağlanmalıdır.
- g) Yerel yönetimlerle daha sıkı iş birliği yapılarak hizmetlerin taşraya yaygınlaştırılması sağlanabilir.

Kişiler:

- a) Kurumun hizmetlerini, ulusal basın ve yayın kuruluşları aracılığıyla daha geniş kitlelere duyuracak programların yapılması yararlı olacaktır.
- b) Kütüphane hizmetlerinden tüm illerin yararlanma imkânlarının artırılması (e-Kütüphane) faydalı olacaktır.
- c) TDK’nin bünyesinde kadrolu istihdam edeceği akademisyenler olmalıdır.

Valilikler:

- a) Taşradaki seminer, konferans vb. etkinlikler yaygınlaştırılmalı ve artırılmalıdır.
- b) Özellikle ilköğretim öğrencilerine ve kamuoyunda bilinç oluşturulmasına yönelik faaliyetlere ağırlık verilmelidir.
- c) E-kitap satışı başlatılmalıdır.
- d) Komisyonların sayısı artırılmalı, çalışma gruplarının sürekliliği sağlanmalı, tamamlanan çalışmaları güncelleyecek üst kurullar oluşturulmalı, çalışma grupları arasında eşgüdümü sağlayacak yapılanmalara imkân sağlanmalıdır.

Dış Paydaş Çalışma Toplantısı Sonuçları:

Dış Paydaş Anketlerine ilişkin Sonuç Raporu’nun tamamlanmasının ardından, 10 Haziran 2010 tarihinde, kurumun öncelikli dış paydaşları olarak belirlenen uzman, akademisyen ve yazarlar ile basın yayın kuruluşlarından temsilcilerin yer aldığı bir çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir. Paydaşların TDK’ye ilişkin değerlendirme, görüş ve önerilerinin alındığı çalışma toplantısının ilk iki oturumunda, oluşturulan çalışma kurullarından, TDK’nin temel sorun ve eksikliklerini, onar maddeyle sıralamaları istenmiş, ikinci oturumda ise, kurullar, “Nasıl bir Türk Dil Kurumu istiyoruz?” sorusunun yanıtını aramışlardır. Kapanış oturumunda

ise kurullardan bağımsız olarak görüş belirtmek isteyen katılımcıların söz almaları amacıyla, bir serbest kürsü oluşturulmuştur.

Çalışma toplantısındaki oturumlarda dile getirilen sorunlar ve öneriler aşağıda özetlenmiştir:

Birinci Oturum: Türk Dil Kurumunun Zayıf Yönleri ve Başlıca Sorunları

Türk Dil Kurumunun yetersizlikleri, eksikleri ve sorunlarının irdelenmesine yönelik birinci oturumdaki tartışmalarda, bütün kurullar öncelikle TDK'nin bir teşkilat yasanının bulunmaması, mevcut yasadaki boşluklar nedeniyle bilim kurullarının çalışamaz durumda olması üzerinde durmuşlardır. Görevlerin yerine getirilmesi bağlamında yaşanan bu sıkıntının pek çok başka sorunun da zemini olduğu, yasanın çıkmasının daha da gecikmesi hâlinde Kurumun işlevini yerine getiremez olacağı da vurgulanmıştır. Öte yandan temel sorunlardan biri olarak TDK'nin mali ve idari açıdan tam özerk yapısından uzaklaşmış olması gösterilmiştir. Bunun bürokratik süreçlerin uzaması, nitelikli personel istihdamında zorluklarla karşılaşılması, hizmetlerde bazı aksamalar yaşanması gibi sonuçlar doğurduğu ifade edilmiştir.

Yazım kurallarının belirlenmesinde tutarsızlıklar olması, yazılı kaynaklar ve genel ağdaki bilgilerin çelişmesi, yazım kılavuzlarının sık değişmesi vb. durumların TDK'nin güvenilirliğini zedeleyici etkisi olduğunun altı çizilmiş, Kurumun dilin doğru ve güzel kullanılmasını yönlendirici, teşvik edici etkinliklerinin ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliğinin yetersizliğine işaret edilmiştir. Bütün bunların, Kurumun ülkede yazım birliğini sağlama yönündeki çalışmalarda istenen başarıya ulaşmasını engellediği vurgulanmıştır.

Tarama ve terim sözlüklerinin hazırlanmasına yönelik çalışmaların yetersiz kalması, öğretim düzeylerine uygun seviye sözlüklerinin bulunmaması, fişlemesi tamamlanmış bazı önemli çalışmaların yayına dönüştürülememesi de değinilen sorunlardandır. Hizmet ve etkinliklerin tanıtılmasında ve duyurulmasında, yayınların taşraya ulaştırılmasında aksamalar olduğu konusunda, kurullarda benzer düşünceler üretildiği görülmektedir.

Çalışma kurullarının belirlediği sorunlar arasında dikkat çeken bir başka nokta, bazı değerlendirmelerin farklı düşünceleri de yansıtmasıdır. Örneğin bir yandan Kurumun süreli yayınlarından Türk Dili dergisinin akademik bir yayın organı gibi olması, öte yandan dergideki edebiyat ürünlerinin istenen nitelikte olmaması eleştirilmiştir. Ayrıca, TDK'nin ilk kuruluş zamanındaki amaçlarından uzaklaşmış olmasından yakınılrken, bir başka kurulda, günümüzde hâlâ 1932'nin kuruluş felsefesine sahip çıkmaya çalışılmasının hatalı bir tutum olduğu dile getirilmiştir.

İkinci Oturum: Nasıl Bir Türk Dil Kurumu?

Çalışma toplantısının ikinci oturumunda, kurulların TDK'yi nasıl bir kurum olarak görmeyi arzu ettiklerini betimlemeleri istenmiştir. Bütün kurullarda, Kuruma uygun örgüt ve personel yapısına ilişkin benzer düşünceler üretilmiştir. Türk Dil Kurumunun görevlerini istenen nitelikte yerine getirebilmesi için kanununun bir an önce çıkartılması gerektiği, Kurumun bürokrasiden ve siyasetten arınmış, bağımsız, akademik yapıda, özerk bir tüzel kişilik hâline dönüştürülmesinin, mevzuat elverdiği koşulda, Türk Dili Akademisi adı altında faaliyetlerini sürdürmesinin yararlı olacağı dile getirilmiştir. Ayrıca taşrada, en azından İstanbul'da örgütün temsilciliklerinin olmasının gerekliliğine de işaret edilmiştir. TDK'nin çalışmalarını kadrolu akademik personelin yanı sıra kariyer uzmanlığı sistemi içinde yürütmesinin, istenen çalışmalara imza atılmasında koşul olduğu düşünülmektedir.

TDK'nin öncelikli faaliyetlerinin neler olması gerektiği bağlamında ise bilimsel faaliyetlerin desteklenmesi, derleme, tarama, terim çalışmalarının genişletilerek ve planlı bir şekilde sürdürülmesi, çok uzmanlı, kadrolu bir Türkçe Sözlük Çalışma Grubu'nun oluşturularak güncel ve tarihsel metinlerin taranmasına, tanımlamaya yönelik çalışmaların sürekliliğinin sağlanması öne çıkmaktadır. Ayrıca, Türk dilinin yapısını tüm incelikleriyle ortaya koyacak gramerinin çağdaş dil bilim yöntemleriyle hazırlanması, aynı coğrafyada kullanılan dillerin birbirleriyle etkileşim içine girmesinin kaçınılmaz olacağından hareketle Türkiye'de kullanılan diğer dillerin de araştırılması gerekliliği de vurgulanmıştır.

Çalışma kurulları, TDK'nin ilgili kuruluşlarla iş birliği içinde eğitim-öğretim ve medya başta olmak üzere her düzlemde Türk dilinin doğru ve güzel kullanılması, toplumun dil bilincinin geliştirilmesi, özellikle genç kuşağın kullandığı dilin izlenerek gerekli görüldüğünde sözlüğe geçirilmesi çalışmalarının yoğunlaştırılmasını beklemektedirler. Bu bağlamda Millî Eğitim Bakanlığı, RTÜK, YÖK, ÖSYM, TİKA, TRT ve diğer medya organları, üniversiteler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapılabileceği veya yapılacak önemli, anlamlı çalışmalara destek sağlanabileceği düşünülmektedir.

Türk Dili dergisine yönelik olarak da bütün kurullarda görüş belirtilmiş, ancak bu görüşler farklı doğrultuda olmuştur. Bir kurulda Kurumun hiç bir yayınında edebiyat ürünlerinin yer almaması gerektiği savunulurken, bir başka kurulda dergide günümüzün çok okunan yazar ve şairlerine yer verilmesinin hem dergiye ilgiyi artıracacağı hem de Kurumun tanınırlığına katkı sağlayabileceği öne sürülmüştür.

C. ÇEVRE ÇÖZÜMLEMESİ

Durum çözümlemesi kapsamında hazırlanan raporlardan biri de Çevre Çözümlemesi Raporu'dur. Kurumun geleceğinin şekillendirilmesine yönelik çalışmalarda, fikir ve önerilerin, ilgili gerekçelerin geliştirilmesine zemin oluşturmak üzere, dış dünyada ilgili alanlardaki mevcut durum ve yönelimlerin ortaya konduğu bir çözümleme yapılmıştır.

Çevre Çözümlemesi kapsamında öncelikle incelenecek başlıkların belirlenmesine yönelik bir çalışma yapılmıştır. Danışmanların Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu'nda belirtilen yöntem çerçevesinde oluşturdukları Çevre Çözümlemesi Formları üzerinde çalışan Stratejik Planlama Ekibi olası konuları belirlemiş, bunların üzerinde danışmanlarla birlikte yapılan çalışmalar sonrasında raporun dört başlık altında hazırlanmasına karar verilmiştir.

Stratejik Planlama Ekibi tarafından hazırlanan raporun ilk bölümünde Türkçenin bugünkü durumu çözümlenmiş, ikinci bölümde politik ve sosyal gelişmeler ve ikili ilişkiler çerçevesinde Türk dili konusu ele alınmıştır. Üçüncü bölüm Avrupa ülkelerinde Türkçe anadil eğitimi konusuna ayrılmış, bu kapsamda İsveç, Fransa ve Hollanda'daki uygulamalar incelenmiştir. Dördüncü ve son bölümde ise, Türkiye'de Türkçe eğitim ve öğretimde karşılaşılan sorunlar irdelenmiştir.

Durum Çözümlemesi kapsamında üretilen diğer raporlar gibi bu rapor da incelenmek üzere bütün personele elektronik ortamda ulaştırılmıştır.

Ç. GÜÇLÜ, ZAYIF YÖNLER VE FIRSATLAR, TEHDİTLER (GZFT-SWOT) ÇÖZÜMLEMESİ

TDK'de yürütülen Stratejik Plan Projesinin ilk aşamasını oluşturan durum çözümlemesi çalışmaları, GZFT Çözümlemesiyle tamamlanmıştır. Kurum yöneticileri ve çalışan temsilcilerinden oluşan bir çalışma kuruluyla ve danışmanların kolaylaştırıcılığında (moderatörlüğünde) gerçekleştirilen çözümlemeyle, kurumun mevcut durumdaki güçlü ve zayıf yönleri ile karşı karşıya olduğu fırsatlar ve tehditler ortaya konmaya çalışılmıştır. GZFT Çözümlemesi sonucunda öne çıkan belli başlı maddeler aşağıda başlıklar hâlinde yer almaktadır.

Fırsatlar

1. Dünya ölçeğinde, Türkçenin öğrenilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılması.
2. Türk dünyası içindeki akademisyenlerin, iletişim dili olarak Türkiye Türkçesini benimsemiş olmaları.

3. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin sözlük, çeviri, tarama vs. çalışmalarını hızlandırması.
4. Üniversitelerin Türkoloji, Dil bilimi, Felsefe vb. ilgili bölümlerindeki araştırmacıların, TDK ile ortak çalışmalar yapmaya eğilimli olması.
5. Özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerin, ödevler yoluyla, TDK'nin çalışmalarını incelemeye özendirilmesi.

Tehditler

1. Küreselleşme olgusunun tek kültürlülük ve tek dillilik (İngilizce) gibi dayatmaları olması, eğitim ve öğretim dili olarak İngilizcenin günden güne daha fazla geçerli kabul ediliyor olması.
2. Bilgi teknolojileri ve yaygın medyanın da etkisiyle, dil konusundaki bilinç düzeyinin günden güne düşmesi.
3. Dil gibi çok geniş bir alanda etkinlik gösteriliyor olmasının Kurumdan aşırı beklentiler içine girilmesine yol açması.
4. TDK'nin sözcük türetme çalışmalarına ilişkin olarak birtakım temelsiz ve yerleşik ön yargılar olması.

Güçlü Yönler

1. Kurumun Cumhurbaşkanlığının gözetiminde ve Başbakanlığa bağlı Anayasal Kurum olması.
2. Kurumun akademik bir kimliğinin olması.
3. Kurumun teknolojik altyapısının güçlü olması, özellikle kimi önemli kaynakların elektronik ortama aktarılmasında, teknolojinin sunduğu imkânlardan etkin olarak yararlanması.
4. Bilimsel eser ve süreli yayıncılık alanlarında, TDK'nin güçlü bir birikim ve deneyime sahip olması.
5. Kurumun, birçok farklı disiplinle ortak çalışmalar yapma yetisine sahip olması.
6. Türk dili alanında çok güçlü bir ihtisas Kütüphanesinin olması.
7. Kurumun, Türkoloji alanındaki ulusal ve uluslararası her türlü uzman desteğini talep edebilecek bir konumda olması.
8. Kurumun, yalnızca Türkiye'ye yönelik olarak değil, ülke dışına yönelik olarak da etkinliklerde bulunması.

Zayıf Yönler

1. TDK'nin bölge teşkilatı olmaması; özellikle İstanbul'da herhangi bir temsilciliğin bulunmaması nedeniyle, iş ve işlemlerde güçlükler yaşanması.
2. Geçmişte hem dil hem edebiyat alanında belirli bir işlev ve konum üstlenmiş olan TDK'nin, bugün yalnızca dil alanında kalmış olması.
3. Çalışanların güçlü bir kurumsal kimliğe sahip olmaması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KURUMSAL KİMLİĞİN TANIMLANMASI

Türk Dil Kurumu'nun Misyon, Vizyon ve Temel Değerler Bildirimleri ile Stratejik Amaçları şöyledir:

Misyon Bildirimi

Türkçenin yazılı ve sözlü kaynakları üzerine bilimsel araştırmalar yapmak; Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak özleşmesini, gelişmesini ve her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasını sağlamaktır.

Vizyon Bildirimi

Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek ve Türk dünyasında ortak iletişim dili, dünyada ise yaygın ve geçer bir dil konumuna getirmektir.

Temel Değerler

- √ Bilimsellik
- √ Uzmanlık
- √ Doğru, güzel, örnek Türkçe
- √ Güvenilirlik
- √ Güncellik
- √ Saydamlık
- √ Paylaşıcılık
- √ Niteliklilik
- √ Erişilebilirlik
- √ Katılımcılık
- √ Eleştiriye açıklık

Stratejik Amaçlar

Stratejik Amaç 1:

Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

Stratejik Amaç 2:

Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak.

Stratejik Amaç 3:

Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak.

Stratejik Amaç 4:

Akademik altyapıyı ve kurumsal donanımı güçlendirerek Kurumun Türk dili alanındaki bilimsel yetkinliğini ortaya koymak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HEDEFLER, STRATEJİLER VE PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Stratejik Amaç 1

Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

Hedef 1.1

Türk dilinin çeşitli dönem, alan ve konularına yönelik 200 eser yayımlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk dilinin tarihî (Eski, Orta, Yeni Türkçe) ve çağdaş (Türkyazı dilleri, Türkiye Türkçesi) dönemlerine ait kaynak eserler ve bu eserler üzerinde yapılan incelemeler, araştırmalar ile genel Türk dil bilimi konularında hazırlanan eserler belirlenen düzende basılacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Yayımlanan eser sayısı/yıl	40	40	40	40	40

Hedef 1.2

Bilim, sanat ve spor dallarındaki yabancı terimlerin Türkçe karşılıkları bulunacak ve 10 adet sözlük hazırlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Üniversitelerin Türk dili ve edebiyatı, çağdaş Türk lehçeleri, Türkçenin eğitimi öğretimi ve dil bilim bölümleri başta olmak üzere bilim adamları ile yeter sayıdaki uzman ve idari personelden oluşacak çalışma grupları tarafından terim sözlükleri hazırlanacaktır.

✓ İlgili terim çalışma gruplarınca kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanan sözlüklerin baskı işlemleri gerçekleştirilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Hazırlanan sözlük sayısı/yıl	2	2	2	2	2

Hedef 1.3

Her yıl 10 adet, ulusal ve uluslararası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. ilmî toplantı düzenlenecektir.

STRATEJİLER:

✓ Dört yılda bir düzenlenen Uluslararası Türk Dil Kurultayının VIII.'si 2016 yılında düzenlenecektir. Kurultay için Düzenleme Kurulu oluşturulacaktır. Düzenleme Kurulu yurt içi ve yurt dışından davet edilecek bilim adamlarını belirleyerek, bilim adamlarınca sunulan bildiri metinlerine göre, ilmî ve sosyal programı hazırlayacaktır. Bilim ortamının düzenlenmesi, organizasyon, ulaşım ve konaklama gibi diğer ihtiyaçların giderilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır. Sunulan bildiriler kurultay sonrasında kitap hâlinde yayımlanarak bilim dünyasına kazandırılacaktır.

✓ Türk İşaret Dili Sistemi, Türk Diliyle İlgili Etimolojik Araştırmalar ve Sözlükler, Türkoloji Araştırmalarında Yöntem, Türk Dünyasında Türk Dilinde Kullanılan Ortak Terimler, Eski Türkçe Araştırmaları ve Ağız Araştırmaları konularında yurt içi ve yurt dışından ilgili bilim insanlarının katılacağı çalışma toplantıları düzenlenecektir.

✓ Edebî türlerden biri (Roman, Şiir, Hikâye, Deneme, Gezi, Hatıra, Günlük, Fıkra) üzerine ve Türk Dili üzerine güncel konularda yurt içi ve yurt dışından ilgili bilim insanlarının katılacağı ulusal ve uluslararası bilim etkinliği düzenlenecektir.

✓ Bilim adamlarının katılımıyla düzenlenecek toplantılarla, akademik iş birliğinin oluşturularak süreklilik kazandırılması düşünülmektedir. Yürütülmekte olan ve planlanan bilimsel çalışmalarla ilgili olarak, ortak araştırma yöntemlerinin oluşturulması ve aynı konu üzerine tekrar çalışmaların yapılmasının önüne geçilecektir. Toplantılarda bilim adamları tarafından sunulan bildiriler basılarak bilim dünyasına kazandırılacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
VIII. Uluslararası Türk Dili Kurultayı'nın gerçekleştirilme tarihi	-	-	-	✓	-
Uluslararası Türk Dili Kurultayları katılımcı sayısı	-	-	-	350	-
Uluslararası Türk Dili Kurultaylarında basılan bildiri özetleri kitapçığı sayısı	-	-	-	1.000	-
Türk İşaret Dili Çalışma Toplantısı sayısı/yıl	2	2	2	2	2
Etimolojik Araştırmalar ve Sözlük toplantısı sayısı/yıl	2	2	2	2	2
Türk Dünyasında Ortak Terim kullanılması toplantısı sayısı/yıl	2	2	2	2	2

Eski Türkçe Araştırmaları toplantısı sayısı/yıl	2	2	2	2	2
Türk Ağız Araştırmaları toplantısı sayısı/yıl	2	2	2	2	2
Bir edebî türle ilgili düzenlenen açık oturum sayısı/yıl	1	1	1	1	1
Güncel konularda düzenlenen bilimsel etkinlik sayısı/yıl	3	3	3	3	3

Hedef 1.4

Yurt içi ve yurt dışında yapılacak toplantılara bilim adamlarının katılımı desteklenecek, ayrıca her yıl 10 adet bilim etkinliğine maddi destek sağlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen bilim toplantılarına, Kurumumuzu temsilen, üniversitelerde görev yapan Türkiye Türkolojisi bilim adamlarının katılımı sağlanacaktır. Bilim adamları katıldıkları bilim toplantılarıyla ilgili değerlendirme raporları hazırlayacaktır.

✓ Türkçenin bir bilim dili olarak yurt dışında incelenmesi ve araştırılması çalışmalarının desteklenmesi amacıyla, yurt içi ve yurt dışındaki üniversiteler ile Türkoloji enstitülerinin düzenlediği bilimsel toplantılara yapılacak protokol çerçevesinde maddi destek sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Bilim etkinliklerine katılımı sağlanan bilim insanı sayısı/yıl	10	10	10	10	10
Maddi destek sağlanan bilimsel etkinlik sayısı/yıl	10	10	10	10	10

Hedef 1.5

Türk dili alanında kurum dışında yürütülen bilim araştırmalarından, belirlenen ölçütlere uygun bulunanlar desteklenecektir.

STRATEJİLER:

✓ Yurt içi ve yurt dışındaki ilmî araştırmalar desteklenerek, Türkoloji'nin gelişimi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Desteklenen bilimsel araştırma sonucu basılacak eser sayısı/yıl	4	4	4	4	4
Desteklenen bilimsel araştırma sayısı/yıl	5	5	5	5	5

Hedef 1.6

Her yıl Türk dili alanında öğretim programlarına devam eden 130 kişiye lisans, 65 kişiye lisansüstü ve doktora sonrası araştırma yapan 5 bilim insanına maddi destek sağlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk dili alanında yüksek lisans ve doktora yapmakta olan öğrenciler arasından, belirlenen alan ve konularda tez yapan veya yapacaklar ile yurt içinde ve yurt dışında araştırma yapan veya yapacak doktorasını tamamlamış araştırmacılara Yüksek Kurum eşgüdümünde burs verilecektir.

✓ Türk dili alanında öğrenim gören lisans öğrencilerine karşılıksız burs verilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Lisans düzeyinde destek sağlanan kişi sayısı/yıl	130	130	130	130	130
Lisansüstü düzeyinde destek sağlanan kişi sayısı/yıl	65	65	65	65	65
Doktora sonrası araştırmalar için maddi destek sağlanan kişi sayısı/yıl	5	5	5	5	5

Hedef 1.7

Türk dili ve edebiyatı alanında Türk Dili, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten ve Türk Dünyası adlı süreli yayınlar yayımlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk Dili, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten ve Türk Dünyası adlı süreli yayınların yayımlanmasına devam edilecektir. Süreli yayınlarda uzman akademisyenlerce ve halkın çeşitli kesimleri tarafından gönderilen edebî türlerde ve dilin gündelik konularıyla ilgili yazılara da yer verilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Yayımlanan Türk Dili dergisi sayısı/yıl	12	12	12	12	12
Türk Dili Dergisi baskı sayısı	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Yayımlanan Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten sayısı/yıl	2	2	2	2	2
Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten baskı sayısı	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Belleten Dergisi'nin ULAKBİM ulusal indeksine girme tarihi	✓	✓	✓	✓	✓
Yayımlanan Türk Dünyası Dergisi sayısı/yıl	2	2	2	2	2
Türk Dünyası Dergisi'nin Uluslararası SSC indeksine girme tarihi	✓	✓	✓	-	-
Türk Dünyası Dergisi baskı sayısı	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

Hedef 1.8

Türk İşaret Dili Eğitim Sistemi oluşturulacak ve Türk İşaret Dili Sözlüğü hazırlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk İşaret Dili Sisteminin standart bir şekilde getirilmesi için TDK tarafından oluşturulan işaret dili kaynak listesi oluşturulacaktır. TDK bünyesinde belirlenen kelimelerin standart olarak kayıt altına alınması için gerektiğinde stüdyo kurulacak, MEB ile eşgüdümlü yapılarak okullarda yapmış oldukları tarama sonuçları istenecek ve bunlar incelenerek sınıflandırılacak, toplanacak verilerin işaret öbeklerini ve benzerliğini bulma çalışmaları kapsamında yazılımlar geliştirilecektir. Benzer kelimeler ve Türk İşaret Dili (TİD)'de kullanılan işaretlerin kullanım yoğunluğu gibi veriler elde edilerek, TİD işaretleri geliştirilecek olan işaret animasyonu yazılımıyla görüntülü olarak kullanıcılara sunulacaktır.

✓ Saha çalışması sırasında toplanacak olan cümle verileri dil bilimciler tarafından incelenerek, sözlük veri tabanı baskıya hazır hâle getirilecektir. Hazırlanan sözlük yoğun disk, genel ağ ortamında ve basılı olarak kullanıma sunulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Veri tabanına dayalı Türk İşaret Dili Sözlüğü'nün tamamlanma oranı/yıl	%50	%100	-	-	-
Türk İşaret Dili eğitim materyallerinin tamamlanma oranı/yıl	%50	%100	-	-	-

Hedef 1.9

Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü hazırlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk Dil Kurumunda hazırlatılan Türkiye Türkçesinin Tarihsel Sözlüğü fişlerinin tasnifi bitirilerek veri tabanına girilecektir. Prof. Dr. Hasan Eren'in etimolojik sözlüğündeki bilgilerle birlikte yaklaşık 30.000 fişten oluşan malzemenin işleme hakkı mirasçılarında satın alınarak veri tabanına eklenecektir. Türk dili üzerine yapılmış belli başlı etimolojik sözlüklerin; "G. Clauson'un, M. Räsänen'in, E. V. Sevortyan'ın" çeviri haklarının, hatta mümkünse işleme hakları satın alınarak veri tabanına aktarılacak, Köken bilgisi araştırmalarında kullanılacak bütün esas başvuru eserleriyle birlikte, Türkçenin ilişkide olduğu komşu dillerin etimolojik sözlüklerinin temini ile bu alanda önemli bir uzmanlık kütüphanesi oluşturulacaktır.

✓ Bugüne kadar yurt içi ve yurt dışındaki dergilerde Türk dilinin etimolojisine yönelik yazılmış bütün makalelerin olduğu bir kitaplık çalışması yapılarak, bu makalelerin yer aldığı bir veri tabanı oluşturulacaktır. Köken bilgisi ile ilgili çalışma prensipleri belirlenerek, bilgisayar ortamında malzemenin değerlendirilmesine yönelik yazılımlar hazırlanacaktır.

✓ Sözlükte madde başı olan sözcükler, Güncel Türkçe Sözlük veri tabanından seçilerek belirlenecek ve bilgisayar ortamına alınacaktır. Tarihî-karşılaştırmalı yöntemle kelimenin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler düzenli olarak fişlenecektir. Ön denetimlerin yapılmasının ardından çalışma grubunda tartışılarak son biçimi kayıt altına alınan sözcüklerin, eldeki en eski kaynaklardaki biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişmelerin yer aldığı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü ortaya çıkacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Türkiye Türkçesi Köken Bilgisi Sözlüğü'nün tamamlanma oranı	%60	%100	-	-	-

Hedef 1.10

Uzaktan öğretim yoluyla yabancılara Türkçe öğretimi yazılımı tamamlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türkçenin bir yabancı dil olarak dünyanın herhangi bir yerinde ve istenilen zamanda uzaktan öğretim yöntemi kullanılarak öğrenilmesini sağlamak amacıyla; çağdaş eğitim ve dil bilim yöntemleri çerçevesinde yabancı dil eğitim ve öğretim yöntemlerin araştırılması, belirlenen yabancı dil öğretim yönteminin genel ağ ortamı ve bilgisayar

üzerinden kullanılmasını kolaylaştıracak bir yazılım hazırlanacaktır. Organizasyon; dil bilimi, eğitim, Türk dili üzerine çalışan akademisyenler ile bilgisayar ve haberleşme teknolojileri uzmanlarının yer aldığı bir yazılım ekibinden oluşacaktır.

Yabancılara Uzaktan Öğretim Yoluyla Türkçe Öğretimi Yazılımının esas gerekçesi, uzaktan öğretim yöntemi kullanılarak, Türkçenin artan talep doğrultusunda daha geniş kitlelere öğretilmesinin sağlanmasıdır. Yazılımdan beklenen en etkin sonuç, yabancı uyruklular için Türkçe öğretime odaklanmış, kolay, etkin ve erişilebilir e-öğrenme sisteminin yapılması, üretilecek Türkçe içeriklerin de çıktı olarak değerlendirilebilmesidir. Bu e-öğrenme sisteminin beklenen bir başka sonucu da sertifika uygulamasıdır.

Zaman, mekân ve maddi sıkıntı sebebiyle Türkçeyi örgün eğitim vasıtası ile öğrenemeyen kişiler için büyük kolaylık sağlayacak bu sistemden; eğitimlerini Türkiye’de sürdürmek isteyen yabancı öğrenciler, çalışmak için Türkiye’yi tercih eden yabancılar ve yakınları, yurt dışında yaşayan Türkler ve çocukları, yurt dışında Türkoloji eğitimine devam eden öğrenciler, Türk diline ve kültürüne meraklı yabancılar, Türkiye ile ticaret ilişkileri bulunan yabancı firma çalışanlarının yoğun olarak yararlanması beklenmektedir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Yazılımın tamamlanma oranı/yıl	%50	%100	-	-	-

Hedef 1.11

Farklı kültürlerin temel düşünce, bilim ve sanat eserleri Türkçeye çevrilecektir.

STRATEJİLER:

✓ Dünyada ana eserlerin verildiği dillerden Türkçeye çevirisi yapılacakların belirlenmesi, belirlenen eserlerin, sahasında uzman kişiler tarafından çevrilmesinin sağlanması amacıyla, alanında uzman bilim adamlarından oluşan bir seçici kurul oluşturulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Çevirisi yapılan eser sayısı/yıl	30	70	100	150	150
Basılan eser sayısı	20	50	100	130	100

Stratejik Amaç 2

Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak.

Hedef 2.1

Halkın her kesiminin günlük hayatta dili doğru kullanmasıyla ilgili çalışmalar yapılacaktır.

STRATEJİLER:

- ✓ Dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik özendirici faaliyetler yapılacaktır.
- ✓ Genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik olarak Türkçenin dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar hazırlanacaktır.
- ✓ İş birlikleri veya hizmet alımı yoluyla, eğitici kısa TV filmler hazırlanacak, millî ve mahalli yayın yapan televizyon kuruluşlarında bunların yayımlanması sağlanacaktır.
- ✓ Doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik olarak, Türkçenin dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin işlendiği afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacaktır.
- ✓ Günlük hayatta Türkçenin doğru kullanılmasına yönelik olarak, Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacak, bu veritabanları kullanılarak sözlük, çeviri vb. yazılım programları hazırlanacak, hazırlanan programların bilgisayar vb. cihazlarda kullanılması için ilgili kurum ve kuruluşlarla bilgi ve program paylaşımında bulunulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Türkçenin dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı Genel Ağ sayfalarının hazırlanma sıklığı/yıl	1	1	1	1	1
Hazırlanan eğitici kısa TV filmi sayısı/yıl	1	1	1	1	1
Hazırlanacak eğitici nitelikte afiş, takvim vb. basılı materyal sayısı/yıl	25	25	25	25	25
Hazırlanacak eğitici nitelikte afiş, takvim vb. basılı materyal baskı sayısı/yıl	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Hedef 2.2

Türkçenin doğru ve güzel kullanılması konusunda kamu kurumlarının düzenlediği hizmet içi eğitimler desteklenecektir.

STRATEJİLER:

- ✓ Türkçenin diğer diller karşısında zenginliğini ve gücünü ortaya koyan bir eğitim/seminer dersi hazırlanacaktır.
- ✓ Kamu, kurum ve kuruluşları, üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve bağlı her seviyedeki eğitim kurumlarının istekleri doğrultusunda, yürüttükleri işlemler ile personelin kendi aralarında ve vatandaşlarla ilişkilerinde, Türkçenin doğru ve güzel kullanılması konusunda, Kurum uzmanları tarafından eğitimler ve seminerler verilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
TDK çalışanlarının kamu kurumlarında verdiği eğitim sayısı/yıl	20	20	20	20	20

Hedef 2.3

Türkçenin toplumun farklı kesimlerinde bilinçli kullanılmasına yönelik açık oturum, konferans, sergi vb. etkinlikler düzenlenecektir.

STRATEJİLER:

- ✓ Kamu, kurum ve kuruluşları, üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve bağlı her seviyede ki eğitim kurumlarında Türkçenin doğru kullanılması konusunda bilim adamları ve Kurum uzmanları tarafından açık oturum, konferans, vb. etkinlikler düzenlenecektir.
- ✓ Yurt içi ve yurt dışı kitap fuarlarına katılım sağlanarak, Kurum yayınları tanıtılacak, kitap fuarları ve sergilerde Kurum çalışmaları ve yayınlarla ilgili açık oturum, konferans ve imza günleri düzenlenecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Düzenlenen etkinlik sayısı/yıl	5	5	5	5	5
Yurt içinde katıldığımız fuar ve sergi sayısı/yıl	8	8	8	8	8
Yurt dışında katıldığımız fuar ve sergi sayısı/yıl	2	2	2	2	2

Hedef 2.4

Türkçenin korunmasına katkıda bulunan kişi, kurum ve kuruluşlar desteklenecek, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencileri arasında Türkçenin kullanılması konusunda yarışmalar düzenlenecek ve ödüller verilecektir.

STRATEJİLER:

✓ Türkçenin korunmasına katkıda bulunan kişi, kurum ve kuruluşları desteklenecek, belediye sınırları içinde yer alan işyerlerinde Türkçe kullanılmasıyla ilgili karar veren Belediyelere teşvik amacıyla onurluk, berat ve yayın verilecektir.

✓ Dille ilgili yarışma programlarında ödül olarak kurum yayınlarının verilmesi sağlanacaktır.

✓ Türkçenin korunması amacıyla valilikler, belediyeler, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde çalışmalar yapılacaktır.

✓ Türkçenin doğru ve güzel kullanılmasını teşvik amacıyla, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim öğrencileri arasında ödüllü yarışmalar düzenlenecek, şair, yazar, sunucu ve sanatçılara ödüller verilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Türkçenin korunmasına katkıda bulunanlara sağlanan destek sayısı/yıl	3	3	3	3	3
Türkçenin doğru ve güzel kullanılmasını teşvik amacıyla düzenlenecek yarışmalara sağlanan destek sayısı/yıl	3	3	3	3	3
Türkçenin doğru ve güzel kullanılmasını teşvik amacıyla verilen ödüllere sağlanan destek sayısı/yıl	3	3	3	3	3

Hedef 2.5

Bilgi teknolojisi alanındaki uygulamaların Türkçenin özelliklerine ve gereklerine uyarlanmasıyla ilgili çalışmalar desteklenecektir.

STRATEJİLER:

✓ TDK tarafından müşteri olarak TÜBİTAK'a sunulan "Türkçe Üzerine Çalışmalar İçin Kaynak Oluşturulması Projesi" İstanbul Teknik Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesinin ilgili bölümleri tarafından hazırlanacaktır. Proje sonunda elde edilecek çıktılar: esas derleme, büyük derleme, dengeli derleme, cümle derlemesi, elektronik kitaplık,

kaynak ve araç dağıtma merkezi, Türkçe derleme için standart, biçim birimlik belirsizlikleri giderme yazılımı, elle etiketleme yazılımı, otomatik etiketleme yazılımıdır. Tamamlanan çıktılar Kurumumuza teslim edilecektir. Teslim alınan proje çıktıları, oluşturulacak dağıtım merkezi ile tabi dil üzerine araştırma yapan araştırmacıların kullanımına sunulacaktır.

✓ Türk Dil Kurumu yayınlarının ve sözlüklerinden Kurum tarafından belirlenenler elektronik ortama aktarılarak, elektronik ortamda yazım denetimi yapacak bir program hazırlanacaktır. Yayınların elektronik ortamda yazılı ve sesli olarak kullanımını sağlayacak yazılım, programlara aktarılacak ve ilgili üretici ve hizmet sağlayıcı firmalarla iş birliğine girilerek, okuyucu ve tüketicinin kullanımına sunulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Elektronik ortamda yazım denetimi yapacak programın tamamlanma oranı/yıl	%10	%30	%40	%20	%100

Stratejik Amaç 3

Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak.

Hedef 3.1

Türk dili ve edebiyatına ait eski dönemlerde yayımlanan eserler, belirlenen öncelikler doğrultusunda yeni Türk alfabesine aktarılacak ve yayımlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk dili ve edebiyatı alanında tarihî dönemlere ait farklı alfabelerle hazırlanmış sözlükler belirlenerek, alanında uzman bilim adamları tarafından yeni Türk alfabesine aktarılması sağlanacaktır. Türk alfabesine aktarılan sözlükler elektronik ortamda kullanıma açılacaktır.

✓ Türk dili ve edebiyatı alanında tarihî dönemlere ait Türk alfabesine aktarılacak gramer kitapları belirlenerek, alanında uzman bilim adamları tarafından yeni Türk alfabesine aktarılması sağlanacak ve yayımlanacaktır. Böylelikle bu alanda yapılacak bilim çalışmaları için önemli bir veri tabanı hazırlanması sağlanarak, Türkçenin tarihî dönemlerine ait bu dil zenginliği, gelecek kuşaklarda Türkçe bilincinin oluşturulmasında önemli rol oynayacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Yeni Türk alfabesine aktarılan eser sayısı/yıl	1	1	1	1	1
Yeni Türk alfabesine aktarılarak yayımlanan eser sayısı/yıl	1	1	1	1	1

Hedef 3.2

Türk dilinin gelişim sürecinde emeği geçen kişilerin ve yaşanan belli başlı olayların anılmasına yönelik etkinlikler yapılacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Her yıl için anılacak kişiler ve hadiselerle ilgili etkinlik takvimi belirlenecektir. Belirlenen takvime uygun olarak, Türk dilinin gelişmesine katkı sağlamış şair ve yazarlar için anma etkinlikleri düzenlenecektir. Türkçenin tarihî dönemlerinde yaşanan belli başlı hadiselerin anlatılması ile düzenlenecek etkinliklere bilim ve kültür çevrelerinden kişilerin konuşmacı olarak katılması sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Yapılan anma etkinlikleri/yıl	3	3	3	3	3

Hedef 3.3

Dilimizin özelliklerini, tarihini, gücünü sonraki kuşaklara aktaracak dört belgesel hazırlattırılacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Türk Dil Kurumunun kuruluşundan bugüne tarihini konu alan bir belgesel, hazırlatılacaktır.

✓ “Türk Dilinin Kaynakları: Dünya Kütüphane ve Arşivlerindeki Yazma Eserler” belgeseli hazırlatılacaktır.

✓ “Orhun Yazıtları” belgeseli hazırlatılacaktır.

✓ “Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi” belgeseli hazırlatılacaktır.

✓ Belgeseller ile Türk dilinin zenginliklerini, tarihini ve gücünü ortaya koyan bilgi ve belgeler, günümüz basın yayın teknolojileri kullanılarak gelecek kuşaklara aktarılacaktır. Yurt dışından konuyla ilgili kuruluş ve bilim adamlarının katkılarıyla, çok dilli olarak hazırlatılması sağlanan belgesellerin, millî ve milletlerarası yayın kuruluşlarında yayımlatılması ve YD ortamında çoğaltılarak geniş kitlelere ulaştırılması sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Türk Dil Kurumu’nun tarihini konu alan belgeselin tamamlanma oranı/yıl	%10	%30	%50	%70	%100
“Türk Dilinin Kaynakları: Dünya Kütüphane ve Arşivlerindeki Yazma Eserler” belgeselinin tamamlanma oranı/yıl	%10	%30	%40	%60	%100
“Orhun Yazıtları” belgeselinin tamamlanma oranı/yıl	%10	%30	%55	%75	%100
“Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi” belgeselinin tamamlanma oranı/yıl	%10	%30	%60	%80	%100

Stratejik Amaç 4

Akademik altyapıyı ve kurumsal donanımı güçlendirerek Kurumun Türk dili alanındaki bilimsel yetkinliğini ortaya koymak.

Hedef 4.1

Bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlardan da yararlanılarak kütüphane hizmetlerinin etkinlik düzeyi yükseltilecektir.

STRATEJİLER:

✓ Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde bulunan nadir eserler sayısallaştırılarak elektronik ortama aktarılacak, künye bilgileri düzenlenerek, taranabilir bir yapıda bir sunucu bilgisayar üzerinde depolanacak, görüntülerle eşleştirilecek ve bu sistem kredi kartlı bir alt sistem vasıtasıyla kullanıcıların hizmetine sunulacaktır.

✓ Türk Dil Kurumu Kütüphanesi uzaktan erişim veri tabanı oluşturulacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Sayısal hâle getirilen nadir eser sayısı	200	200	200	200	200
TDK Kütüphanesi'ne uzaktan erişim veri tabanının tamamlanma oranı	%10	%30	%60	%80	%100

Hedef 4.2

Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.

STRATEJİLER:

✓ Personelin eğitim ihtiyaçları düzenli olarak belirlenerek, eğitim ihtiyaçları tahlil edilecektir. Yıllık hizmet içi eğitim programları hazırlanacak, eğitim için gerekli alt yapı temin edilecektir. Hizmet içi eğitimlere ilişkin değerlendirmeler yapılacaktır.

✓ Teknik ve akademik altyapının oluşturulmasına yönelik belirlenen ihtiyaca uygun Türk dili, lehçeleri, dil bilimi, yabancı diller, bilgisayar, grafik ve musahhahlik konularında personel istihdam edilecek ve yürütülen projelerde yer almak üzere üniversitelerden bilim adamları görevlendirilecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Personelin eğitim ihtiyaçlarının belirlenme sıklığı/	1	1	1	1	1
Personel başına sağlanan hizmet içi eğitim süresi (personel/gün)	15				
İstihdam edilen uzman personel sayısı	10				
Üniversitelerin ilgili bölümlerinden görevlendirilen bilim insanı/uzman sayısı/yıl	5	5	5	5	5

Hedef 4.3

Kurumun fiziksel ve teknolojik donanımı güçlendirilecektir.

STRATEJİLER:

- ✓ Kurum hizmet binasının bakım, onarımı ve ısı yalıtımı yaptırılarak, fiziki çalışma ortamı iyileştirilecektir.
- ✓ Personelin hizmet sunumunda bilgi ve haberleşme teknolojilerinden azami ölçüde yararlanmasının sağlanması amacıyla, bilgi işlem alt yapısı güçlendirilecek, teknolojiye paralel olarak donanımlar iyileştirilecektir.
- ✓ Türk Dil Kurumu arşivinde bulunan malzemelere, kullanıcıların daha rahat ulaşabilmesini sağlayacak katalog hazırlanacaktır. Sesli ve görüntülü malzemeler TRT ve ilgili yapımçı firmaların teknik desteğiyle çözümlenerek, yazılı metin hâline getirilecektir. Yazılı, sesli ve görüntülü malzemeler elektronik ortamda kullanılabilir duruma getirilerek, sistem düzenli aralıklarla güncellenecektir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Kurum binasının onarımının tamamlanma oranı/yıl	%10	%30	%60	%80	%100
Kurumun yıllık fiziksel donanım ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanma oranı	%100	%100	%100	%100	%100
Kurumun yıllık teknolojik donanım ihtiyacının karşılanma oranı	%100	%100	%100	%100	%100

Hedef 4.4

Kurum yayınlarının daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Kurum yayınlarımızın halkın geniş kesimlerine tanıtılması ve ulaştırılması için Kurum yayın katalogları Genel Ağ ortamında kullanıma açılacak, yayınlar e-kitap olarak hazırlanacaktır. Yayınların künye bilgileri düzenlenerek, taranabilir bir yapıda bir sunucu bilgisayar üzerinde depolanacak, görüntülerle eşleştirilecek ve bu sistem kredi kartlı bir alt sistem vasıtasıyla kullanıcıların hizmetine sunulacaktır.

✓ Kurum yayınları üniversiteler ve kitap fuarlarında kitap satış aracı ile satışa sunulacaktır.

✓ Kurum yayınlarının Türkiye'deki üniversite ve halk kütüphanelerine Yüksek Kurum eşgüdümünde ücretsiz dağıtılması sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
E-kitap olarak satışa sunulan toplam yayın sayısı	5	10	20	40	80
Kitap satış aracıyla ziyaret edilen yer sayısı/yıl	5	5	5	5	5

Hedef 4.5

Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.

STRATEJİLER:

✓ Stratejik plan belgesinin sistematik bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.

✓ Bütçenin hazırlanma sürecinde katılımçılık arttırılacaktır.

✓ İç kontrol, performans esaslı bütçeleme, raporlama gibi mali ve genel yönetim araçlarının kurumsallaşması sağlanacaktır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Stratejik Plan Uygulama, İzleme ve Değerlendirme Sisteminin oluşturulma tarihi	✓	-	-	-	-
İç kontrol sisteminin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunun sağlanma tarihi	✓	✓	✓	✓	✓
Stratejik plan belgesinin güncellenme tarihi	-	✓	-	-	-
2018-2022 Stratejik Planı'nın hazırlanma tarihi	-	-	-	-	✓

BEŞİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK PLANIN ÜST POLİTİKA BELGELERİYLE İLİŞKİSİ

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, bünyesinde yer alan kurumlar aracılığı ile Anayasa'da kendisine verilen görevleri yerine getirmektedir. Bu nedenle, 2013-2017 stratejik planları hazırlanırken bütün kuruluşlar eş güdüm içinde çalışmışlardır. Bu süreçte kültür, dil ve tarih alanlarında üst belgelerde yer alan hedef ve eylemler de dikkate alınmış, belgeler bu doğrultuda hazırlanmıştır.

Ancak, Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumların esas alacağı üst politika belgelerinde dil ve tarih de dâhil olmak üzere, kültürel alanlara fazla yer ayrılmadığı da bir gerçektir. Avrupa Birliği Antlaşmasınının 151'inci maddesinin dördüncü paragrafında AB'nin, kültürler arası saygıyı teşvik etmek ve kültürel çeşitliliği güçlendirmek için tüm eylemlerinde kültür boyutunu dikkate alması gerektiği vurgulanmaktadır. Aynı maddenin ikinci ve üçüncü paragrafında ise bu alandaki iş birliklerinin önemine dikkat çekilerek şöyle denilmektedir.

Topluluk faaliyeti aşağıdaki alanlarda, üye devletler arasındaki iş birliğini teşvik etmeyi ve gerektiği takdirde faaliyetlerini desteklemeyi ve tamamlamayı amaçlar:

- Avrupa halklarının kültürlerinin ve tarihlerinin tanınmasının ve yaygınlaştırılmasının geliştirilmesi,
- Avrupa boyutunda önemi bulunan kültürlerin ve tarihlerin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi,
- Ticari niteliği bulunmayan kültürel alışverişler.

Topluluk ve üye devletler, üçüncü ülkelerle ve özellikle Avrupa Konseyi başta olmak üzere, kültür alanındaki uzman uluslararası örgütlerle işbirliğini güçlendirmelidir." ifadesi yer almaktadır.

Gelişmeler ve eğilimler, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bünyesinde yer alan kurumların gelecek dönemlerde ülkenin kültür politika ve stratejilerinin geliştirilmesinde daha etkin rol üstlenebileceğini göstermektedir. Stratejik plan belgeleri de bu öngörüyle şekillendirilmiştir.

TÜRK DİL KURUMU STRATEJİK PLANININ ÜST POLİTİKA BELGELERİYLE İLİŞKİSİ

DOKUZUNCU KALKINMA PLANI	
<i>Kültürün Korunması, Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi</i>	
270. Kültür alanında nitelikli insan gücü ihtiyacının karşılanması, ilgili kurumlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanması ve tanıtımla ilgili eksikliklerin giderilmesi konuları önemini korumaktadır.	<p>Stratejik Amaç 1: Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak</p> <p>Stratejik Amaç 3: Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak</p>
271. Kültürümüzün taşıyıcısı olan dilimiz yabancı dillerden olumsuz etkilenebilmesi nedeniyle temel ve ayırt edici özelliklerini kaybetme tehlikesi altındadır. Özellikle, bilim, eğitim, öğretim kurumları ve medyada Türkçe bilincinin oluşturulması gereği önemini korumaktadır.	<p>Stratejik Amaç 1: Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak</p> <p>Stratejik Amaç 2: Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak</p> <p>Stratejik Amaç 3: Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak</p>
637. Kültürümüzün özgün yapısını ve zenginliğini kaybetmeden gelişime açık olması ve evrensel kültür birikimine katkıda bulunması sağlanacaktır. Kültür mirasımızın envanterinin çıkarılmasına, bu mirasın korunmasına ve restorasyonuna yönelik çalışmalar planlı bir şekilde sürdürülecek; bu mirasın korunması için yaygın eğitim yoluyla kamuoyu bilincinin artırılması sağlanacaktır.	<p>Stratejik Amaç 1: Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak</p> <p>Stratejik Amaç 2: Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak</p> <p>Stratejik Amaç 3: Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak</p>
643. Öncelikle bilim, eğitim, öğretim ve yayın kuruluşlarında Türkçenin doğru ve etkin kullanılmasına önem verilecektir.	<p>Stratejik Amaç 1: Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak</p> <p>Stratejik Amaç 2: Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak</p>
<i>Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması</i>	

692. Kamu kurum ve kuruluşlarında stratejik yönetime geçiş değişim yönetimi yaklaşımıyla Plan döneminde tamamlanacaktır.

Hedef 4.5: Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.

696. Kamu idarelerinde performans kültürünün oluşturulması çerçevesinde ölçme, izleme ve değerlendirme süreçleri geliştirilecektir.

Hedef 4.5: Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır

697. Kamu idarelerinde mevcut idari ve beşeri kapasite nitelik ve nicelik olarak stratejik yönetim anlayışı doğrultusunda geliştirilecek, yönetim kültürünün yeni yapıya uyarlanmasına dönük programlar düzenlenecektir.

Hedef 4.2: Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.
Hedef 4.5: Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır

Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

699. Kamu kurum ve kuruluşlarında tüm çalışanların yetkin bir seviyeye ulaştırılması ve değişen koşullara uyum sağlaması için etkili bir insan kaynakları planlaması yapılacaktır. Bu kapsamda hazırlanacak programlar ile çalışanlar sürekli bir şekilde eğitim, öğretim ve geliştirme süreçlerinden geçirilerek, işlerini verimli bir şekilde yürütecek gerekli bilgi ve beceriye kavuşturulacaktır.

Hedef 4.2: Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.

e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi

709. Kamuda e-imza kullanılması yaygınlaştırılacaktır.

Hedef 4.3: Kurumun fiziksel ve teknolojik donanımı güçlendirilecektir.

ORTA VADELİ PROGRAM (2011-2013)

Kamu Mali Yönetimi ve Denetim

Hukuki alt yapısı önemli ölçüde oluşturulan mali yönetim, kontrol ve denetim anlayışı tüm unsurlarıyla uygulanacaktır.

Hedef 4.5: Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.

Kültürün Korunması, Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi

v) Türkçenin dil birikimini ortaya çıkaracak, bütün dünyada tanınmasını ve yaygınlaşmasını sağlayacak çalışmalar desteklenecektir.

Stratejik Amaç 1:Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak

Stratejik Amaç 2: Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak

Stratejik Amaç 3: Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak

Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması

ii) Kamu yönetiminde stratejik planlar ve performans programları çerçevesinde ölçme, izleme, değerlendirme süreçleri geliştirilecektir.

Hedef 4.5: Kurum kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.

iii) Kamu idarelerinde mevcut idari ve beşeri kapasite, nitelik ve nicelik olarak stratejik yönetim anlayışı doğrultusunda geliştirilecek, yönetim kültürünün yeni yapıya uyarlanmasına dönük programlar düzenlenecektir.

Hedef 4.2: Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.

60. HÜKÜMET PROGRAMI EYLEM PLANI

Sosyal Yapının Güçlendirilmesi

SYG-12 Yurt içi ve yurt dışında öğretim üyesi ve bilim insanı yetiştirme ve değişim programlarının hacmi ve çeşitliliği artırılabilecektir.

Hedef 1.6: Her yıl Türk dili alanında öğretim programlarına devam eden 130 kişiye lisans, 65 kişiye lisansüstü ve doktora sonrası araştırma yapan 5 bilim insanına maddi destek sağlanacaktır.

Vatandaş ve Sonuç Odaklı Yönetim

VYS - 04 Kamu hizmetleri elektronik ortamda sunulacaktır.

Hedef 1.10: Uzaktan öğretim yoluyla yabancılara Türkçe öğretimi yazılımları tamamlanacaktır.

Hedef 2.1: Toplumun her kesiminin günlük yaşamda dili doğru kullanmasıyla ilgili çalışmalar yapılacaktır.

Hedef 2.5: Bilgi teknolojisi alanındaki uygulamaların Türkçenin özelliklerine ve gereklerine uyarlanmasıyla ilgili çalışmalar desteklenecektir.

Hedef 4.4: Kurum yayınlarının daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacaktır.

Kültür ve Sanat

KSN - 02 Türk kültür ve sanatının millî kimliğini muhafaza edecek evrensel platformlara taşınması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Hedef 1.3: Her yıl 10 adet, ulusal ve uluslararası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. bilimsel toplantı düzenlenecektir.

Hedef 1.4: Yurt içi ve yurt dışında yapılacak toplantılara bilim adamlarının katılımı desteklenecek, ayrıca her yıl 10 adet bilimsel etkinliğe maddi destek sağlanacaktır.

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ EYLEM PLANI

Eylem 13 - Türkiye Kültür Portalı: Kamu kurumlarının İnternet sitelerinde bulunan Türkçe içeriğin TRT veri tabanından da yararlanılarak derlenmesi, görsel materyallerle desteklenmesi ile kültür, tarih, sanat, turizm gibi konularda bilgi sağlayan ve kullanıcılarla etkileşime imkân veren Türkiye Kültür Portalı kurulacaktır.

Portalın kurulum aşamasında bu Eylem'de Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan kurumlar yer almamış, daha sonra TDK ve TTK ilgili kurumlar arasına katılmıştır.

Eylem 14 - Türkçe Çeviri Arayüzü: Mevcut Türkçe içeriğin yanı sıra İnternet ortamında yaygın olarak bulunan İngilizce içerikten de yararlanmak üzere bu içeriği dil bilgisi ve yazım kurallarına uyumlu olarak Türkçeye çevirecek İnternet tabanlı bir arayüz geliştirilecektir.

Bu eylemde sorumlu kuruluş olarak **İTÜ** ve **TDK** gösterilmiştir. Bu çalışma tamamlanmıştır. Benzer bir yaklaşımla, 2013-2017 plan dönemi için şu Hedefe yer verilmiştir.

Hedef 2.5: Bilgi teknolojisi alanındaki uygulamaların Türkçenin özelliklerine ve gereklerine uyarlanmasıyla ilgili çalışmalar desteklenecektir.

ALTINCI BÖLÜM MALİYETLENDİRME

2013-2017 değerleri Orta Vadeli Mali Plandan alınmış olup 2015-2017 yılları için konan değerler, son yıllardaki bütçe gerçekleştirmeleri, 2013-2017 değerleri ve enflasyon tahminleri doğrultusunda değerlendirme yapılarak elde edilmiştir.

	2013	2014	2015	2016	2017
S. AMAÇ 1	8.053.280	8.813.000	8.121.000	7.570.000	8.699.000
HEDEF 1.1	1.500.000	2.719.000	3.316.000	2.074.000	2.134.000
HEDEF 1.2	1.296.000	639.000	805.000	920.000	1.075.000
HEDEF 1.3	1.876.880	800.000	850.000	900.000	2.500.000
HEDEF 1.4	522.400	175.000	200.000	210.000	220.000
HEDEF 1.5	171.000	160.000	170.000	180.000	190.000
HEDEF 1.6	1.046.000	2.520.000	2.240.000	2.700.000	1.900.000
HEDEF 1.7	240.000	150.000	180.000	216.000	260.000
HEDEF 1.8	300.000	750.000	-	-	-
HEDEF 1.9	300.000	600.000	-	-	-
HEDEF 1.10	250.000	-	-	-	-
HEDEF 1.11	551.000	300.000	360.000	370.000	420.000
S. AMAÇ 2	837.000	536.000	644.000	770.000	939.000
HEDEF 2.1	457.000	252.000	304.000	361.000	447.000
HEDEF 2.2	15.000	18.000	21.000	24.000	27.000
HEDEF 2.3	150.000	120.000	144.000	175.000	210.000
HEDEF 2.4	55.000	66.000	80.000	95.000	115.000
HEDEF 2.5	160.000	80.000	95.000	115.000	140.000
S. AMAÇ 3	2.760.720	2.566.000	3.980.000	4.580.000	4.122.000
HEDEF 3.1	50.000	60.000	72.000	90.000	110.000
HEDEF 3.2	25.000	6.000	8.000	10.000	12.000
HEDEF 3.3	2.685.720	2.500.000	3.900.000	4.480.000	4.000.000
S. AMAÇ 4	1.142.000	1.015.000	765.000	810.000	690.000
HEDEF 4.1	80.000	25.000	30.000	35.000	40.000
HEDEF 4.2	80.000	45.000	50.000	55.000	90.000
HEDEF 4.3	400.000	400.000	450.000	500.000	250.000
HEDEF 4.4	400.000	400.000	75.000	50.000	90.000
HEDEF 4.5	182.000	145.000	160.000	170.000	220.000
TOPLAM	12.793.000	12.930.000	13.510.000	13.730.000	14.450.000

Tablo 8: Türk Dil Kurumu, Hedefler Bazında Maliyetler (TL)

YEDİNCİ BÖLÜM

İZLEME VE DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ

Türk Dil Kurumu 2013 – 2017 Stratejik Planı'nın uygulamaya konulmasıyla birlikte bu belgede yer alan stratejik amaç ve hedeflere ulaşmak için yürütülecek proje ve faaliyetleri izleme ve değerlendirme süreci başlayacaktır. Bu süreçte stratejik planda ortaya konulan stratejik amaç ve hedeflere ne ölçüde erişildiği, belirlenen performans göstergelerinden de yararlanılarak, sistemli bir şekilde izlenecek ve belirli aralıklarla raporlanacaktır. Bu raporlar hedeflerin gerçekleşme düzeyleri hakkında sorumlu birimlerden elde edilen açıklama ve yorumları da içerecektir.

İzleme ve değerlendirmenin etkin yapılabilmesi, ancak uygun veri ve istatistiklerin temin edilmesiyle mümkündür. Amaca uygun doğru ve tutarlı verilerin varlığı, stratejik planın başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesi için gereklidir. İzleme ve değerlendirme faaliyetlerinin etkili olarak gerçekleştirilebilmesi, uygulama aşamasına geçmeden önce stratejik planda ortaya konulan hedeflerin nesnel ve ölçülebilir göstergelerle ilişkilendirilmesini gerektirmektedir. Bu bakımdan 2013–2017 stratejik planlama çalışmaları kapsamında geliştirilen Performans Göstergeleri ve bunlara ilişkin Performans Hedefleri, izleme ve değerlendirme açısından ilk adımı oluşturmaktadır. Bir sonraki aşamada stratejik planın uygulamadaki sonuçlarının istenen şekilde sonuçlanıp sonuçlanmadığının kontrolü için denetleme, performans izleme ve üst yönetime gerekli geri bildirimde bulunma amacıyla doğru ve zamanında bilgi akışını sağlayan bir yönetim sistemi oluşturulacaktır.

Türk Dil Kurumu 2013-2017 Stratejik Plan Belgesi'nde yer alan Hedef 4.5 (Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.) altındaki ilk faaliyet, (Faaliyet 4.5.F1) stratejik planın uygulamadaki sonuçlarının izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik bütüncül bir sistemin kurulması ve işletilmesini içermektedir.

Bu çerçevede 2013 yılı içinde, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bünyesinde yer alan kurumlarla iş birliği içinde tasarlanıp geliştirilecek olan Stratejik Plan Yönetim Sistemi Yazılımıyla, uygulamada, TDK'de stratejik planın yanı sıra performans programlarının ve faaliyet raporlarının da izleme ve değerlendirilmelerinin belli bir sistem dâhilinde yapılması amaçlanmaktadır. Buna ilişkin teknolojik altyapının oluşturulmasına yönelik hazırlıklar şimdiden başlatılmıştır.

Çalışmaların tamamlanmasıyla faaliyete geçecek olan sistemin çıktıları bağlamında, 2014 yılı ikinci yarısında 2015-2017 yıllarını kapsayan Hedeflerde kimi güncellemelere gidilmesi söz konusu olabilecektir.

SONUÇ

Türk Dil Kurumunun 1932'deki kuruluş amacı "Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak ve onu dünya dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek" olarak açıklanmış ve faaliyetlerini bu doğrultuda yürütmüştür. TDK, 1983'ten bu yana çalışmalarını Anayasa'da yer aldığı şekilde, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi ve Atatürk Kültür Merkeziyle birlikte Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu çatısı altında gerçekleştirmektedir. 2013-2017 Stratejik Planı'nın hazırlanması sürecinin her aşamasında çalışanların ve ilgili tarafların katkılarının alınmasına büyük önem verilmiştir. Tasarımın uygulanmasında, TDK'nin 80 yıldır yürüttüğü etkinliklerin ve verdiği hizmetlerin niteliğinde, çalışma düzeninde ve önceliklerinde belirli dönüşümlerin gerçekleşmesi beklenmektedir.

Stratejik Plan, TDK'nin önümüzdeki beş yıl içindeki çalışmalarının çerçevesini çizmenin yanı sıra, yaşanacak kurumsal dönüşümün de rehberi niteliğinde olacaktır. 664 sayılı KHK'nin hükümlerine uygun olarak gerekli tüzük, yönetmelik ve yönergeler bir yıl içinde hazırlanarak mevzuattan kaynaklanan boşluklar giderilecektir.

TDK Stratejik Planı, dünyada son 25 yılda önemli siyasal, ekonomik ve kültürel gelişmelerin yaşandığı, daha önceleri kabul edilen ilke ve bakış açılarının, kavramların ve kurumların yapı değişikliğine uğradığı bir dönemde hazırlanmıştır. Bu eğilim çerçevesinde, planda, mevcut değişimin yapısını kavramaya, dinamikleri belirlemeye ve süreçleri doğru planlama temeline oturtmaya özel önem verilmiştir. Bu bağlamda, "Türkçenin bilim, sanat, edebiyat ve öğretim dili olarak özleşmesini, gelişmesini ve her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasını sağlamak" görevine ve kuruluş felsefesine paralel olarak, TDK'nin vizyonunun, "Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarıp onu yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe erdirmek ve Türk dünyasında ortak iletişim dili, dünyada ise yaygın ve geçer bir dil konumuna getirmek" olması kabul görmüştür. Bu vizyona ulaşmak için, plan dönemini kapsayan beş yıllık süreçte ortaya konan stratejik amaç ve hedefler yol açıcı temel adımlar olacaktır.

Türkçeyi bilim, kültür, edebiyat ve öğretim dili olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak, Türkçenin her alanda doğru, güzel ve etkili kullanılmasına katkıda bulunmak, Türk dilinin zenginliklerinin korunup işlenerek gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak TDK'nin temel hareket alanları olacaktır. Bu alanlarda istenen hedeflere ulaşabilmek için de, Kurumun akademik altyapısını ve kurumsal donanımını güçlendirerek Türk dili alanındaki bilimsel yetkinliğini ortaya koyabilmesine yönelik proje ve faaliyetler de eşzamanlı yürütülecektir.

2013-2017 Stratejik Planı uygulamalarının TDK'nin çalışma ve hizmetlerini daha da etkin bir şekilde yürütmesine ve yaygınlaştırmasına katkıda bulunması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, gerek hazırlanma süreci gerekse çıktılarıyla TDK 2013-2017 Stratejik Planı'nın Türkiye kamu yönetiminde planlı çalışma geleneğinin güçlenmesine de katkı sağlayacağı umulmaktadır.

EKLER

TÜRK DİL KURUMU

2013-2017 STRATEJİK PLANI

Hedefler ve Stratejilerden Sorumlu Birimler

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
AMAÇ 1: TÜRKÇEYİ BİLİM, KÜLTÜR, EDEBİYAT VE ÖĞRETİM DİLİ OLARAK GELİŞTİRMEK VE YAYGINLAŞTIRMAK		
<i>Hedef 1.1. Türk dilinin çeşitli dönem, alan ve konularına yönelik 200 eser yayımlanacaktır.</i>		
1	Türk dilinin tarihî (Eski, Orta, Yeni Türkçe) ve çağdaş (Türk yazı dilleri, Türkiye Türkçesi) dönemlerine ait kaynak eserler ve bu eserler üzerinde yapılan incelemeler, araştırmalar ile genel Türk dil bilimi konularında hazırlanan eserler belirlenen düzende basılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
<i>Hedef 1.2. Bilim, sanat ve spor dallarındaki yabancı terimlerin Türkçe karşılıkları bulunacak ve 10 adet sözlük hazırlanacaktır.</i>		
2	Üniversitelerin Türk dili ve edebiyatı, çağdaş Türk lehçeleri, Türkçenin eğitimi öğretimi ve dil bilim bölümleri başta olmak üzere bilim adamları ile yeter sayıdaki uzman ve idari personelden oluşacak çalışma grupları tarafından terim sözlükleri hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
3	İlgili terim çalışma gruplarınca kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanan sözlüklerin baskı işlemleri gerçekleştirilecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
<i>Hedef 1.3. Her yıl 10 adet, ulusal ve uluslararası kongre, seminer, çalışma toplantısı, bilgi şöleni (sempozyum) vb. bilimsel toplantı düzenlenecektir.</i>		
4	Dört yılda bir düzenlenen Uluslararası Türk Dil Kurultayının VIII.'si 2016 yılında düzenlenecektir. Kurultay için Düzenleme Kurulu oluşturulacaktır. Düzenleme Kurulu yurt içi ve yurt dışından davet edilecek bilim adamlarını belirleyerek, bilim adamlarınca sunulan bildiri metinlerine göre, ilmî ve sosyal programı hazırlayacaktır. Bilim ortamının düzenlenmesi, organizasyon, ulaşım ve konaklama gibi diğer ihtiyaçların giderilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır. Sunulan bildirimler kurultay sonrasında kitap hâlinde yayımlanarak bilim dünyasına kazandırılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü ve İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
5	Türk İşaret Dili Sistemi, Türk Diliyle İlgili Etimolojik Araştırmalar ve Sözlükler, Türkoloji Araştırmalarında Yöntem, Türk Dünyasında Türk Dilinde Kullanılan Ortak Terimler, Eski Türkçe Araştırmaları ve Ağız Araştırmaları konularında yurt içi ve yurt dışından ilgili bilim insanlarının katılacağı çalışma toplantıları düzenlenecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
6	Edebî türlerden biri (Roman, Şiir, Hikâye, Deneme, Gezi, Hatıra, Günlük, Fıkra) üzerine ve Türk Dili üzerine güncel konularda yurt içi ve yurt dışından ilgili bilim insanlarının katılacağı ulusal ve uluslararası bilim etkinliği düzenlenecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
7	Bilim adamlarının katılımıyla düzenlenecek toplantılarla, akademik iş birliğinin oluşturularak, süreklilik kazandırılması düşünülmektedir. Yürütülmekte olan ve planlanan bilimsel çalışmalarla ilgili olarak, ortak araştırma yöntemlerinin oluşturulması ve aynı konu üzerine tekrar çalışmaların yapılmasının önüne geçilecektir. Toplantılarda bilim adamları tarafından sunulan bildirimler basılarak bilim dünyasına kazandırılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.4. Yurt içi ve yurt dışında yapılacak toplantılara bilim insanlarının katılımı desteklenecek, ayrıca her yıl 10 adet bilimsel etkinliğe maddi destek sağlanacaktır.		
8	Türkoloji ve dil bilimi konularında yurt içi ve yurt dışında düzenlenen bilim toplantılarına, Kurumumuzu temsilen, üniversitelerde görev yapan Türkiye Türkolojisi bilim adamlarının katılması sağlanacaktır. Bilim adamları katıldıkları bilim toplantılarıyla ilgili değerlendirme raporları hazırlayacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
9	Türkçenin bir bilim dili olarak yurt dışında incelenmesi ve araştırılması çalışmalarının desteklenmesi amacıyla, yurt içi ve yurt dışındaki üniversiteler ile Türkoloji enstitülerinin düzenlediği bilimsel toplantılara yapılacak protokol çerçevesinde maddi destek sağlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.5. Türk dili alanında kurum dışında yürütülen bilim araştırmalarından belirlenen ölçütlere uygun bulunanlar desteklenecektir.		
10	Yurt içi ve yurt dışındaki ilmî araştırmalar desteklenerek, Türkoloji'nin gelişimi ve Türk dilinin nüfuz alanının genişlemesine katkı sağlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.6. Her yıl Türk dili alanında öğretim programlarına devam eden 130 kişiye lisans, 65 kişiye lisansüstü ve doktora sonrası araştırma yapan 5 bilim insanına maddi destek sağlanacaktır.		

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
11	Türk dili alanında yüksek lisans ve doktora yapmakta olan öğrenciler arasından, belirlenen alan ve konularda tez yapan veya yapacaklar ile yurt içinde ve yurt dışında araştırma yapan veya yapacak doktorasını tamamlamış araştırmacılara Yüksek Kurum eşgüdümünde burs verilecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
12	Türk dili alanında öğrenim gören lisans öğrencilerine karşılıksız burs verilecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
Hedef 1.7: Türk dili ve edebiyatı alanında Türk Dili Dergisi, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten ve Türk Dünyası Dergisi adlı süreli yayınlar yayımlanacaktır.		
13	Türk Dili, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten ve Türk Dünyası adlı süreli yayınların yayımlanmasına devam edilecektir. Süreli yayınlarda uzman akademisyenlerce ve halkın çeşitli kesimleri tarafından gönderilen edebî türlerde ve dilin gündelik konularıyla ilgili yazılara da yer verilecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.8. Türk İşaret Dili Eğitim Sistemi oluşturulacak, Türk İşaret Dili Sözlüğü hazırlanacaktır.		
14	Türk İşaret Dili Sisteminin standart bir şekle getirilmesi için TDK tarafından oluşturulan işaret dili kaynak listesi satın alınacaktır. TDK bünyesinde belirlenen kelimelerin standart olarak kayıt altına alınması için stüdyo kurulacak, MEB'den okullarda yapmış oldukları tarama sonuçları (Okullarda İşaret Dili Tarama Listesi) istenecek ve bunlar incelenerek sınıflandırılacak, toplanacak verilerin işaret öbeklerini ve benzerliğini bulma çalışmaları kapsamında yazılımlar geliştirilecektir. Benzer kelimeler ve Türk İşaret Dili (TİD)'de kullanılan işaretlerin kullanım yoğunluğu gibi veriler elde edilerek, TİD işaretleri geliştirilecek olan işaret animasyonu yazılımıyla görüntülü olarak kullanıcılara sunulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü ve İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
15	Saha çalışması sırasında toplanacak olan cümle verileri dil bilimciler tarafından incelenerek, özlük veri tabanı baskıya hazır hâle getirilecektir. Hazırlanan sözlük yoğun disk, genel ağ ortamında ve basılı olarak kullanıma sunulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.9: Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü hazırlanacaktır.		

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
16	Türk Dil Kurumunda hazırlatılan Türkiye Türkçesinin Tarihsel Sözlüğü fişlerinin tasnifi bitirilerek veri tabanına girilecektir. Prof. Dr. Hasan Eren'in etimolojik sözlüğündeki bilgilerle birlikte yaklaşık 30.000 fişten oluşan malzemenin işleme hakkı mirasçılarından satın alınarak veri tabanına eklenecektir. Türk dili üzerine yapılmış belli başlı etimolojik sözlüklerin; "G. Clauson'un, M. Räsänen'in, E. V. Sevortyan'ın" çeviri haklarının, hatta mümkünse işleme hakları satın alınarak veri tabanına aktarılacak, Köken bilgisi araştırmalarında kullanılacak bütün temel başvuru eserleriyle birlikte, Türkçenin ilişkide olduğu komşu dillerin etimolojik sözlüklerinin temini ile bu alanda önemli bir uzmanlık kütüphanesi oluşturulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü ve İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
17	Bu güne kadar yurt içi ve yurt dışındaki dergilerde Türk dilinin etimolojisine yönelik yazılmış bütün makalelerin olduğu bir kitaplık çalışması yapılarak, bu makalelerin yer aldığı bir veri tabanı oluşturulacaktır. Köken bilgisi ile ilgili çalışma prensipleri belirlenerek, bilgisayar ortamında malzemenin değerlendirilmesine yönelik yazılımlar hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
18	Sözlükte madde başı olan sözcükler, Güncel Türkçe Sözlük veri tabanından seçilerek belirlenecek ve bilgisayar ortamına alınacaktır. Tarihi-karşılaştırmalı yöntemle kelimenin tarihi ve kökeni üzerinde yapılacak incelemeler düzenli olarak fişlenecektir. Ön denetimlerin yapılmasının ardından çalışma grubunda tartışılarak son biçimi kayıt altına alınan sözcüklerin, eldeki en eski kaynaklardaki biçimlerinin ve bunların tarih boyunca geçirdikleri değişmelerin yer aldığı Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi Sözlüğü ortaya çıkacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.10: Uzaktan öğretim yoluyla yabancılara Türkçe öğretimi yazılımı tamamlanacaktır.		
19	Türkçenin bir yabancı dil olarak dünyanın herhangi bir yerinde ve istenilen zamanda uzaktan öğretim yöntemi kullanılarak öğrenilmesini sağlamak amacıyla; çağdaş eğitim ve dil bilim yöntemleri çerçevesinde yabancı dil eğitim ve öğretim yöntemlerinin araştırılması, belirlenen yabancı dil öğretim yönteminin genel ağ ortamı ve bilgisayar üzerinden kullanılmasını kolaylaştıracak bir yazılım hazırlanacaktır. Organizasyon; dil bilimi, eğitim, Türk dili üzerine çalışan akademisyenler ile bilgisayar ve haberleşme teknolojileri uzmanlarının yer aldığı bir yazılım ekibinden oluşacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 1.11: Farklı kültürlerin temel düşünce, bilim ve sanat eserleri Türkçeye çevrilecektir.		

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
20	Dünyada ana eserlerin verildiği dillerden Türkçeye çevirisi yapılacakların belirlenmesi, belirlenen eserlerin, sahasında uzman kişiler tarafından çevrilmesinin sağlanması amacıyla, alanında uzman bilim adamlarından oluşan bir seçici kurul oluşturulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
AMAÇ 2: TÜRKÇENİN HER ALANDA DOĞRU, GÜZEL VE ETKİLİ KULLANILMASINA KATKIDA BULUNMAK		
<i>Hedef 2.1. Halkın her kesiminin günlük yaşamda dili doğru kullanmasıyla ilgili çalışmalar yapılacaktır.</i>		
21	Dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik özendirici faaliyetler yapılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
22	Genel ağ ortamında, doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik olarak Türkçenin dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin yer aldığı sayfalar hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
23	İş birlikleri veya hizmet alımı yoluyla, eğitici kısa TV filmler hazırlanacak, millî ve mahalli yayın yapan televizyon kuruluşlarında bunların yayımlanması sağlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
24	Doğru ve güzel Türkçe kullanılmasına yönelik olarak, Türkçenin dil bilgisi kuralları ve güzel örneklerinin işlendiği afiş, takvim vb. basılı malzeme hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
25	Günlük hayatta Türkçenin doğru kullanılmasına yönelik olarak, Türkçenin dil bilgisi kuralları ışığında, cep telefonları ve cep bilgisayarlarında kullanılacak veri tabanları oluşturulacak, bu veri tabanları kullanılarak sözlük, çeviri vb. yazılım programları hazırlanacak, hazırlanan programların bilgisayar vb. cihazlarda kullanılması için ilgili kurum ve kuruluşlarla bilgi ve program paylaşımında bulunulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
26	Dildeki yabancılaşmayı önlemek amacıyla halkı bilinçlendirmeye yönelik özendirici faaliyetler yapılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
<i>Hedef 2.2. Türkçenin doğru ve güzel kullanılması konusunda kamu kurumlarının düzenlediği hizmet içi eğitimler desteklenecektir.</i>		
27	Türkçenin diğer diller karşısında zenginliğini ve gücünü ortaya koyan bir eğitim/seminer dersi hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
28	Kamu, kurum ve kuruluşları, üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve bağlı her seviyedeki eğitim kurumlarının istekleri doğrultusunda, yürüttükleri işlemler ile personelin kendi aralarında ve vatandaşlarla ilişkilerinde, Türkçenin doğru ve güzel kullanılması konusunda, Kurum uzmanları tarafından eğitimler ve seminerler verilecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
Hedef 2.3. Türkçenin toplumun farklı kesimlerinde bilinçli kullanılmasına yönelik açık oturum, konferans, sergi vb. etkinlikler düzenlenecektir.		
29	Kamu, kurum ve kuruluşları, üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve bağlı her seviyedeki eğitim kurumlarında Türkçenin doğru kullanılması konusunda bilim adamları ve Kurum uzmanları tarafından açık oturum, konferans, vb. etkinlikler düzenlenecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
30	Yurt içi ve yurt dışı kitap fuarlarına katılım sağlanarak, Kurum yayınları tanıtılacak, kitap fuarları ve sergilerde Kurum çalışmaları ve yayımlarla ilgili açık oturum, konferans ve imza günleri düzenlenecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 2.4. Türkçenin korunmasına katkıda bulunan kişi, kurum ve kuruluşlar desteklenecek, ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim öğrencileri arasında Türkçenin kullanılması konusunda yarışmalar düzenlenecek ve ödüller verilecektir.		
31	Türkçenin korunmasına katkıda bulunan kişi, kurum ve kuruluşları desteklenecek, belediye sınırları içinde yer alan işyerlerinde Türkçe kullanılmasıyla ilgili karar veren Belediyelere teşvik amacıyla onurluk, berat ve yayın verilecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
32	Dille ilgili yarışma programlarında mükâfat olarak kurum yayınlarının verilmesi sağlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
33	Türkçenin korunması amacıyla valilikler, belediyeler, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde çalışmalar yapılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
34	Türkçenin doğru ve güzel kullanılmasını teşvik amacıyla, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim öğrencileri arasında ödüllü yarışmalar düzenlenecek, şair, yazar, sunucu ve sanatçılara ödüller verilecektir.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
Hedef 2.5. Bilgi teknolojisi alanındaki uygulamaların Türkçenin özelliklerine ve gereklerine uyarlanmasıyla ilgili çalışmalar desteklenecektir.		
35	TDK tarafından müşteri olarak TÜBİTAK'a sunulan "Türkçe Üzerine Çalışmalar İçin Kaynak Oluşturulması Projesi" İstanbul Teknik Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesinin ilgili bölümleri tarafından hazırlanacaktır. Proje sonunda elde edilecek çıktılar: esas derleme, büyük derleme, dengeli derleme, cümle derlemesi, elektronik kitaplık, kaynak ve araç dağıtma merkezi, Türkçe derleme için standart, biçim birimlik belirsizlikleri giderme yazılımı, elle etiketleme yazılımı, otomatik etiketleme yazılımıdır. Tamamlanan çıktılar Kurumumuza teslim edilecektir. Teslim alınan proje çıktıları, oluşturulacak dağıtım merkezi ile tabii dil üzerine araştırma yapan araştırmacıların kullanımına sunulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
36	Türk Dil Kurumu yayınlarının ve sözlüklerinden Kurum tarafından belirlenenler elektronik ortama aktararak, elektronik ortamda yazım denetimi yapacak bir program hazırlanacaktır. Yayınların elektronik ortamda yazılı ve sesli olarak kullanımını sağlayacak yazılım, programlara aktarılacak ve ilgili üretici ve hizmet sağlayıcı firmalarla iş birliğine girilerek, okuyucu ve tüketicinin kullanımına sunulacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
AMAÇ 3: TÜRK DİLİNİN ZENGİNLİKLERİNİN KORUNUP İŞLENEREK GELECEK KUŞAKLARA AKTARILMASINI SAĞLAMAK.		
<i>Hedef 3.1. Türk dili ve edebiyatına ait eski dönemlerde yayımlanan eserler, belirlenen öncelikler doğrultusunda yeni Türk alfabesine aktarılacak ve yayımlanacaktır.</i>		
37	Türk dili ve edebiyatı alanında tarihî dönemlere ait farklı alfabelerle hazırlanmış sözlükler belirlenerek, alanında uzman bilim adamları tarafından yeni Türk alfabesine aktarılması sağlanacaktır. Türk alfabesine aktarılan sözlükler elektronik ortamda kullanıma açılacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
38	Türk dili ve edebiyatı alanında tarihî dönemlere ait Türk alfabesine aktarılacak gramer kitapları belirlenerek, alanında uzman bilim adamları tarafından yeni Türk alfabesine aktarılması sağlanacak ve yayımlanacaktır. Böylelikle bu alanda yapılacak bilim çalışmaları için önemli bir veri tabanı hazırlanması sağlanarak, Türkçenin tarihî dönemlerine ait bu dil zenginliği, gelecek kuşaklarda Türkçe bilincinin oluşturulmasında önemli rol oynayacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
<i>Hedef 3.2. Türk dilinin gelişim sürecinde emeği geçen kişilerin ve yaşanan belli başlı olayların anılmasına yönelik etkinlikler yapılacaktır.</i>		
39	Her yıl için anılacak kişiler ve hadiselerle ilgili etkinlik takvimi belirlenecektir. Belirlenen takvime uygun olarak, Türk dilinin gelişmesine katkı sağlamış şair ve yazarlar için anma etkinlikleri düzenlenecektir. Türkçenin tarihî dönemlerinde yaşanan belli başlı hadiselerin anlatılması ile düzenlenecek etkinliklere bilim ve kültür çevrelerinden kişilerin konuşmacı olarak katılması sağlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
<i>Hedef 3.3. Dilimizin özelliklerini, tarihini, gücünü sonraki kuşaklara aktaracak dört belgesel hazırlanacaktır.</i>		
40	Türk Dil Kurumunun kuruluşundan bugüne tarihini konu alan bir belgesel, hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
41	"Türk Dilinin Kaynakları: Dünya Kütüphane ve Arşivlerindeki Yazma Eserler" belgeseli hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
42	“Orhun Yazıtları” belgeseli hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
43	“Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi” belgeseli hazırlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
44	Belgeseller ile Türk dilinin zenginliklerini, tarihini ve gücünü ortaya koyan bilgi ve belgeler, günümüz basın yayın teknolojileri kullanılarak gelecek kuşaklara aktarılacaktır. Yurt dışından konuyla ilgili kuruluş ve bilim adamlarının katkılarıyla, çok dilli olarak hazırlanması sağlanan belgesellerin, millî ve milletlerarası yayın kuruluşlarında yayımlanması ve YD ortamında çoğaltılarak geniş kitlelere ulaştırılması sağlanacaktır.	Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü
AMAÇ 4: AKADEMİK ALTYAPIYI VE KURUMSAL DONANIMI GÜÇLENDİREREK KURUMUN TÜRK DİLİ ALANINDAKİ BİLİMSEL YETKİNLİĞİNİ ORTAYA KOYMAK		
<i>Hedef 4.1: Bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlardan da yararlanılarak Kütüphane hizmetlerinin etkinlik düzeyi yükseltilecektir.</i>		
45	Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde bulunan nadir eserler sayısallaştırılarak elektronik ortama aktarılacak, künye bilgileri düzenlenerek, taranabilir bir yapıda bir sunucu bilgisayar üzerinde depolanacak, görüntülerle eşleştirilecek ve bu sistem kredi kartlı bir alt sistem vasıtasıyla kullanıcıların hizmetine sunulacaktır.	Kütüphane Müdürlüğü
46	Türk Dil Kurumu Kütüphanesi uzaktan erişim veri tabanı oluşturulacaktır.	Kütüphane Müdürlüğü
<i>Hedef 4.2. Kurumun insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecektir.</i>		
47	Personelin eğitim ihtiyaçları düzenli olarak belirlenerek, eğitim ihtiyaçları tahlil edilecektir. Yıllık hizmet içi eğitim programları hazırlanacak, eğitim için gerekli alt yapı temin edilecektir. Hizmet içi eğitimlere ilişkin değerlendirmeler yapılacaktır.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
48	Teknik ve akademik altyapının oluşturulmasına yönelik belirlenen ihtiyaca uygun Türk dili, lehçeleri, dil bilimi, yabancı diller, bilgisayar, grafik ve musahhahlik konularında personel istihdam edilecek ve yürütülen projelerde yer almak üzere üniversitelerden bilim adamları görevlendirilecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
<i>Hedef 4.3. Kurumun fiziksel ve teknolojik donanımı güçlendirilecektir.</i>		
49	Kurum hizmet binasının bakım, onarımı ve ısı yalıtımı yaptırılarak, fiziki çalışma ortamı iyileştirilecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü

No.	Proje / Faaliyet Adı	Sorumlu Birimler
50	Personelin hizmet sunumunda bilgi ve haberleşme teknolojilerinden azami ölçüde yararlanmasının sağlanması amacıyla, bilgi işlem alt yapısı güçlendirilecek, teknolojiadaki gelişmelere paralel olarak donanımlar iyileştirilecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
51	Türk Dil Kurumu arşivinde bulunan malzemelere, kullanıcıların daha rahat ulaşabilmesini sağlayacak katalog hazırlanacaktır. Sesli ve görüntülü malzemeler TRT ve ilgili yapımcı firmaların teknik desteğiyle çözümlenerek, yazılı metin hâline getirilecektir. Yazılı, sesli ve görüntülü malzemeler elektronik ortamda kullanılabilir duruma getirilerek, sistem düzenli aralıklarla güncellenecektir.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
Hedef 4.4. Kurum yayınlarının daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacaktır.		
52	Kurum yayınlarımızın halkın geniş kesimlerine tanıtılması ve ulaştırılması için Kurum yayın katalogları Genel Ağ ortamında kullanıma açılacak, yayınlar e-kitap olarak hazırlanacaktır. Yayınların künye bilgileri düzenlenerek, taranabilir bir yapıda bir sunucu bilgisayar üzerinde depolanacak, görüntülerle eşleştirilecek ve bu sistem kredi kartlı bir alt sistem vasıtasıyla kullanıcıların hizmetine sunulacaktır.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
53	Kurum yayınları üniversiteler ve kitap fuarlarında kitap satış aracı ile satışa sunulacaktır.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
54	Kurum yayınlarının Türkiye'deki üniversite ve halk kütüphanelerine Yüksek Kurum eşgüdümünde ücretsiz dağıtılması sağlanacaktır.	İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü
Hedef 4.5: Kurum kaynaklarının etkin kullanılması için planlı çalışma düzenine süreklilik kazandırılacaktır.		
55	Stratejik plan belgesinin sistematik bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.	Strateji Geliştirme Müdürlüğü
56	Bütçenin hazırlanma sürecinde katılımçılık arttırılacaktır.	Strateji Geliştirme Müdürlüğü
57	İç kontrol, performans esaslı bütçeleme, raporlama gibi mali ve genel yönetim araçlarının kurumsallaşması sağlanacaktır.	Strateji Geliştirme Müdürlüğü

